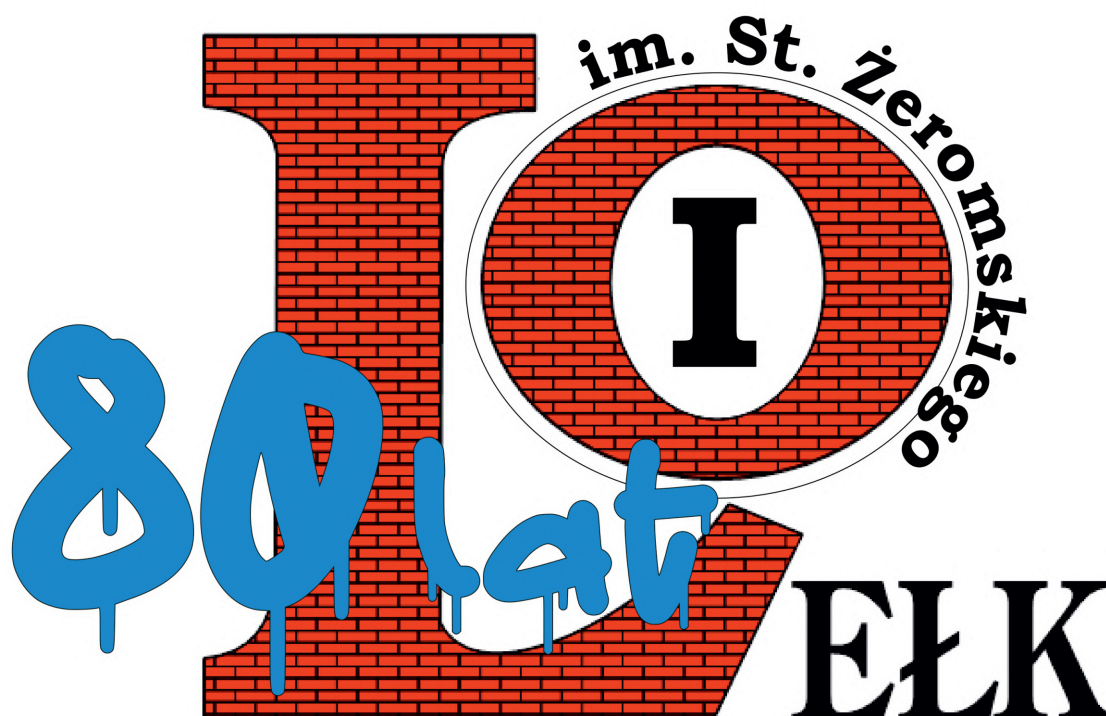

Publikator

ROK 2025 nr 3 (92)

artykuły informacyjne i dydaktyczne dla nauczycieli

Wydawca:
MODN w Ełku
ISSN 1641-8085

Szanowni Nauczyciele,
zapewniamy bezpieczne
przejsie przez zmiany
ze wsparciem
doradców metodycznych.

W codziennej wymagającej
pracy, nowych wyzwaniach,
nieustannych zmianach
**MODN w Ełku
jest z Wami!**

„Publikator”

Nieograniczony
dostęp do
wcześniejszych
numerów
czasopisma
w wersji
elektronicznej
w zakładce
na stronie
www.modn.elk.pl

**POWIAT EŁCKI
Z CERTYFIKATEM**

**MOTYWUJĄCY
SUKCES**

O czasopiśmie branżowym

„Publikator” wydawany jest przez Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Elku. Łączy wiedzę, praktykę i wspólnotę. Jego misją jest nie tylko publikowanie tekstów dydaktycznych, ale również zachęcenie nauczycieli do dzielenia się sukcesami, refleksjami i inspiracjami – wartościowymi rezultatami swojej pracy.

Dlaczego warto

- **Twoja przestrzeń** – podziel się doświadczeniem i pomysłami z innymi nauczycielami.
- **Inspiracje do pracy** – praktyczne artykuły, refleksje, scenariusze zajęć.
- **Wsparcie redakcyjne** – nie musisz być ekspertem w pisaniu, pomożemy dopracować tekst.
- **Awans zawodowy** – publikacja może być dowodem na rozwój i spełniać wymagania w procedurze awansu.

Co znajdziesz w numerach

- pomysły na lekcje i wydarzenia szkolne,
- refleksje o pracy z uczniami, inspiracje z życia szkoły,
- przykłady projektów i dobrych praktyk.

Łatwy dostęp

- wydanie papierowe dostępne w MODN-ie,
- archiwalne numery w zakładce „Publikator” na stronie www.modn.elk zawsze pod ręką online.

Jak dołączyć

- napisz artykuł o swojej pracy, pasji lub doświadczeniu;
- skontaktuj się z redakcją w MODN-ie – pomożemy w przygotowaniu materiału od pomysłu do publikacji;

- zobacz swój tekst w „Publikatorze”, dzieląc się nim z innymi. Autorzy twierdzą, że to miłe wrażenie!

Twoje autorskie miejsce w „Publikatorze”

To nie tylko czasopismo – to społeczność. Nauczyciele mianowani, którzy przygotowują się do stopnia dyplomowanego, mogą zamieszczać artykuły w „Publikatorze” i w ten sposób spełnić wymagania formalne dotyczące opracowania autorskiej pracy branżowej. Nie zostajesz z tym sam: MODN oferuje **wsparcie redakcyjne**, aby Twój tekst miał najlepszy kształt.

Dlaczego „Publikator” to coś więcej niż czasopismo?

- **Twoja przestrzeń** – pokaż, co działa w klasie, dziel się pomysłami i doświadczeniem.
- **Profesjonalna redakcja** – redaktorzy MODN pomogą dopracować publikację.
- **Formalne wsparcie** – publikacja może być uznana przy awansie na stopień nauczyciela dyplomowanego.
- **Wspólnota** – czytanie i pisanie w „Publikatorze” buduje edukacyjną więź między nauczycielami.

Refleksja na przyszłość

„Publikator” to ciepły i inspirujący przewodnik przez codzienne wyzwania edukacyjne – od pomysłów na zajęcia, przez emocje, aż po narzędzia rozwijania warsztatu. Jeśli prowadzisz ciekawe działania, masz refleksję, którą warto się podzielić, **zrób to tu i teraz, w przestrzeni otwartej na Twój głos.**

W NUMERZE:

<i>Publikator – czasopismo pedagogiczne MODN</i>	s. 2
<i>Magdalena Zawadzka-Piłat Powiat Elcki edukacja, która uskrzydla</i>	s. 3
<i>Robert Hoffmann I LO w Elku 80 lat tradycji i sukcesów</i>	s. 5
<i>I LO w Elku fundamentem wiedzy i nadziei</i>	s. 7
<i>Mariola Raczyńska Na drodze do sukcesu</i>	s. 8
<i>Krzysztof Piłat Mediacje w szkole język porozumienia</i>	s. 9

<i>Małgorzata Kopiczko Powiat Elcki stawia na przyszłość: Branżowego Centrum Umiejętności Przemysłu Jachtowego w Elku</i>	s. 10
<i>Dorota Urbańska Nowoczesne korty tenisowe</i>	s. 11
<i>Dorota Urbańska Połączenie troski o dziedzictwo kulturowe z potrzebami współczesności</i>	s. 12
<i>Jan Grzyb Bezpieczeństwo leży nam na sercu</i>	s. 13
<i>Aneta Klonowska Bezpieczne poruszanie się w sieci</i>	s. 14
<i>Krzysztof Piłat Myśl dojrzewa w słowie</i>	s. 16

<i>Edyta Cwingelberg Z mapą przez świat</i>	s.17
<i>Edyta Musiałik Kiedy wielkie słowa stają się dzieciom bliskie i zrozumiałe</i>	s. 20
<i>Teresa Truchan Ucz przed potrzebą, nie po fakcie</i>	s. 22
<i>Janusz Tkaczow Kondycja psychiczna uczniów</i>	s. 23
<i>Beata Wielgat Od diagnozy do sukcesu</i>	s. 24
<i>Krzysztof Piłat Rosnąca rola nauczyciela w dobie sztucznej inteligencji</i>	s. 26
<i>Twórczość nauczycieli</i>	s. 28
<i>Michał Jodko Zaufaj jakości MODN</i>	s. 31
<i>MODN partner w codziennej pracy</i>	s. 32

WYDAWCA:

Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Elku, 19-300 Elk, ul. 11 Listopada 24
 tel. 87 621 10 71, www.modn.elk.pl, modn@elk.edu.pl
 Redaktor naczelny: Krzysztof Piłat
 Redakcja zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów w nadesłanych materiałach.
 Redakcja nie odpowiada za treść reklam i ogłoszeń.

Powiat Ełcki – edukacja, która uskrzydla

Rozwój, który inspiruje

Powiat Ełcki od lat inwestuje w edukację, traktując ją jako fundament rozwoju społeczności lokalnej. Dwanaście szkół i placówek oświatowych, dla których jest organem prowadzącym, to przestrzeń dla młodych ludzi do zdobywania cennej wiedzy, rozwijania talentów i odkrywania pasji. Nowoczesna infrastruktura, ścisła współpraca z uczelniami, przedsiębiorcami i instytucjami kultury sprawia, że edukacja daje realne możliwości rozwoju młodym i starszym mieszkańcom.

Lider w polskiej edukacji

Powiat Ełcki został uhonorowany Certyfikatem „Samorządowy Lider Edukacji 2025” przyznany w XIV edycji Ogólnopolskiego Konkursu i Programu Certyfikacyjnego. Wyróżnienie to potwierdza wysoki poziom zaangażowania i innowacyjności w działaniach edukacyjnych realizowanych na rzecz lokalnej społeczności. Certyfikat stanowi dowód wdrażania nowoczesnych strategii oświatowych, podnoszenia jakości nauczania oraz tworzenia przestrzeni sprzyjającej edukacji i aktywnemu uczestnictwu uczniów. Komisja ekspercka podkreśliła szczególną dbałość samorządu o rozwój kompetencji uczniów, nauczycieli oraz menedżerów lokalnego systemu oświaty. Przyznane wyróżnienie jest nie tylko uznaniem dotychczasowych osiągnięć Powiatu Ełckiego, ale także zachętą do dalszego rozwijania działań na rzecz edukacji, które przyniosą jeszcze lepsze rezultaty w najbliższej przyszłości.

Powiat Ełcki został również laureatem wyróżnienia „Primus 2025” w XIV edycji Ogólnopolskiego Konkursu i Programu Certyfikacyjnego „Samorządowy Lider Edukacji”. Tytuł „Primus” otrzymują gminy, powiaty i samorządy województw, które w procedurze certyfikacyjnej uzyskują najwyższą liczbę punktów rankingowych spośród wszystkich ocenianych jednostek samo-

rządu terytorialnego. Przyznane wyróżnienie jest potwierdzeniem, że Powiat Ełcki – w ocenie Komisji Certyfikacyjnej – należy do najbardziej innowacyjnych, efektywnych i skutecznych polskich samorządów w dziedzinie polityki edukacyjnej i zarządzania oświatą.

– Edukacja to wspólna droga uczniów, nauczycieli i rodziców. Naszym zadaniem jest dawać im najlepsze warunki do rozwoju – podkreśla Marek Chojnowski, Starosta Ełcki.

Mistrzowie wśród edukatorów

Z rekomendacji organu prowadzącego Jolanta Agata Opaluch, dyrektor Zespołu Szkół nr 1 im. Jędrzeja Śniadeckiego w Ełku, została wyróżniona Nagrodą Specjalną „Menedżer – Edukator Roku” dla najlepszych dyrektorów szkół i placówek oświatowych z certyfikowanych w tej edycji samorządów. Certyfikat przyznano jako dowód wysokiego poziomu zaangażowania i innowacyjności w działaniach edukacyjnych podejmowanych na rzecz lokalnej społeczności. Wyróżnienie potwierdza osiągnięcia w zakresie skutecznego zarządzania publicznego w sferze oświaty i wychowania. Autorskie programy wychowawcze, tworzenie nowych kierunków kształcenia, wprowadzanie profilu dwujęzycznego i wirtualnych laboratoriów oraz skuteczne pozyskiwanie funduszy to dowód działania innowacyjnej edukacji.

– To sukces całej społeczności szkolnej: uczniów, nauczycieli i rodziców – mówi dyrektor ZS 1 Jolanta Agata Opaluch.

Proces certyfikacji

W Programie „Samorządowy Lider Edukacji” proces certyfikacji rozpoczyna się od zgłoszenia się jednostki samorządu terytorialnego. Warunkiem uczestnictwa jest przesłanie wypełnionej ankiety certyfikacyjnej, podpisanej przez osobę upoważnioną do reprezentowania jednostki i zaciągania zobowiązań finansowych, bowiem laureaci po uzyskaniu certyfikatu mają obowiązek wniesienia opłaty certyfikacyjnej, której wysokość zależy od kategorii jednostki. W przypadku powiatów to 5 800 złotych netto płatne dopiero po zakończeniu oceny oraz całej procedury certyfikacji z wynikiem pozytywnym. Wyróżnione samorządy zyskują prawo do posługiwania się tytułem i logo „Samorządowy Lider Edukacji” przez 12 miesięcy.

Ocenę merytoryczną prowadzi komisja certyfikacyjna złożona z recenzentów posiadających stopień naukowy co najmniej doktora oraz dorobek naukowy lub praktyczny w edukacji, administracji, zarządzaniu. Członkowie jury tegorocznej edycji to wykładowcy uczelni publicznych i niepublicznych: prof. Jan Fazlagić z Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu; prof. Przemysław Żukiewicz z Uniwersytetu Wrocławskiego; prof. Dariusz Rott z Uniwersytetu Śląskiego oraz Uniwersytetu KEN w Krakowie; dr Malwina Zamojska-Król z Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie; prof. Michał Kaczmarczyk i mgr Michał Ruta z Akademii Humanitas.

Sam prof. Jan Fazlagić znany jest z udziału w projektach ORE, z opracowywania publikacji dotyczących dobrych praktyk w edukacji w obszarze kreatywności, innowacyjności i samodzielności uczniów szkół ponadpodstawowych. Jest prekursorem *knowledge management* w Polsce, działa jako ekspert Narodowego Instytutu Samorządu Terytorialnego oraz Komisji Europejskiej.

Każde zgłoszenie ocenia niezależnie dwóch ekspertów, przyznając od 0 do 50 punktów każdy, co daje maksymalnie 100 punktów. Podstawą oceny jest wewnętrzny dokument – Klucz Oceny. W trakcie procedury możliwe są dodatkowe weryfikacje, w tym prośby o uzupełnienie informacji lub wizyty studyjne w jednostkach samorządowych. Na podstawie wyników punktowych przyznawane są wyróżnienia. Certyfikat „Samorządowy Lider Edukacji” otrzymują te jednostki, które uzyskają co najmniej 60 punktów. Powiat Elcki uzyskał 90 punktów. W ramach programu przewidziane są również wyróżnienia specjalne, takie jak „Primus” czy tytuł „Menedżer – Edukator Roku”. Uroczyste wręczenie certyfikatów odbywa się podczas gali finałowej.

Historie sukcesów, które motywują

Powiat Elcki tylko w ostatnim roku może poszczycić się wieloma spektakularnymi osiągnięciami uczniów powiatowych szkół i placówek oświatowych. Dwóch wychowanków SOSW zdobyło złote medale w kolarstwie MTB podczas Olimpiad Specjalnych 2025. Technikum nr 5 od lat utrzymuje wysoką pozycję w rankingu „Perspektyw”, a jego uczniowie triumfują w olimpiadach ekonomicznych i prawniczych. I Liceum Ogólnokształcące kształci olimpijczyków, którzy zdobywają indeksy na renomowane uczelnie techniczne. Zespół Szkół nr 6 wychowuje mistrzów kuchni, a Zespół Szkół nr 1 łączy naukę ze sportem – jego uczniowie wygrali Mistrzostwa Polski w Ergotriathlonie i zdobywają czołowe miejsca w konkursach technicznych. Zespół Szkół Mechaniczno-Elektrycznych ściśle współpracuje z elckimi pracodawcami, u których uczniowie odbywają praktyki zawodowe, a dzięki projektom unijnym wyjeżdżają na zagraniczne staże zawodowe. Każdy sukces to młody człowiek, który uwierzył w siebie i odważnie wykorzystał swój potencjał.

Nowoczesne przestrzenie do nauki i sportu

Powiat stale rozwija infrastrukturę edukacyjną. Nowe korty tenisowe przy ZS nr 1 z innowacyjnym systemem analizy gry, rozbudowa SOSW o skrzydło edukacyjno-terapeutyczne, nowoczesne pracownie w CKZ oraz boiska i siłownie w szkołach to miejsca, w których nauka i pasja spotykają się na co dzień. W 2024 roku szkoły powiatu pozyskały ponad 21 mln zł ze środków unijnych, ministerialnych i sponsorskich.

Nowoczesna przestrzeń powstaje w Elku w ramach Branżowego Centrum Umiejętności Przemysłu Jachtowego w celu poszerzenia oferty edukacyjnej powiatu elckiego w zakresie kształcenia zawodowego. Obecnie prowadzona jest inwestycja, czyli budowa budynku dydaktycznego z częścią warsztatową oraz niezbędną infrastrukturą. Projekt zakłada również przeszkolenie 200 osób, w tym dorosłych, osób młodych (uczniowie i studenci) oraz nauczycieli kształcenia zawodowego. Kwalifikacje w zakresie kształcenia zawodowego dla przemysłu jachtowego, które będzie można zdobyć w BCU, obejmują umiejętności i wiedzę niezbędne do projektowania, budowy, konserwacji oraz naprawy jachtów i łodzi.

Edukacja bez barier

Powiat Elcki zapewnia wsparcie uczniom o specjalnych potrzebach edukacyjnych. Nowe sale terapeutyczne, likwidacja barier architektonicznych, zakup specjalistycznych pomocy dydaktycznych, szkolenia dla nauczycieli i warsztaty dla rodziców, a także nowy samochód SOSW do przewozu osób z niepełnosprawnościami – to konkretne działania, które umożliwiają rozwój każdemu dziecku pomimo barier.

Najlepsza inwestycja w młodych ludzi

Nagrody i wyróżnienia uzyskane w 2025 roku potwierdzają, że Powiat Elcki tworzy edukację przyjazną młodym ludziom – miejsce, gdzie rozwija się talenty, zdobywa doświadczenie i przygotowuje do nowoczesnego świata. Edukacja w Powiecie Elckim to inwestycja w przyszłość uczniów i całej społeczności. Certyfikaty to narzędzie komunikacji sukcesów samorządu wobec mieszkańców i partnerów, który daje pracownikom i radnym poczucie satysfakcji z profesjonalizmu i zaangażowania w rozwój powiatowej edukacji.

Nie zawsze ktoś uwierzy na słowo, czasem trzeba podzielić się zdobytym certyfikatem.

1945-2025. 80 lat tradycji i sukcesów I Liceum Ogólnokształcącego w Elku

Kalendarium i wspomnienia

Przedstawione kalendarium zawiera znaczące wydarzenia w historii I Liceum Ogólnokształcącego w Elku od momentu powstania szkoły w 1945 roku aż po jubileusz 80-lecia w 2025 roku. To chronologiczne zestawienie dat i faktów tworzy ramę, w której zapisuje się życie szkoły: budynki, sztandary, reformy, projekty edukacyjne oraz sukcesy całej społeczności szkolnej.

Jednak historia szkoły to przede wszystkim historie indywidualne uczniów, nauczycieli i absolwentów, którzy przez osiem dekad przeżywali tu swoje radości, wyzwania i marzenia. Każda data w kalendarium jest punktem wyjścia do opowieści, jak młodzi ludzie poznawali świat, rozwijali swoje pasje, podejmowali decyzje życiowe i tworzyli wspomnienia na całe życie.

Dlatego prezentację wydarzeń traktujemy jako strukturę, w której mieszczą się tysiące osobistych historii – świadectwa odwagi, ciekawości, przyjaźni i sukcesów kolejnych pokoleń uczniów I LO w Elku. Każde wspomnienie, każda matura, każdy festiwal czy wymiana międzynarodowa wpisuje się w większą opowieść o szkole, w której od 80 lat młodzi ludzie dojrzewają, odkrywają pasje i wyznaczają cele na przyszłość. Uczniowie i absolwenci są bohaterami tej historii – ich wybory, marzenia i aspiracje sprawiają, że tradycja liceum jest zapisem w kronikach i żywą, pulsującą opowieścią o dorastaniu i odnajdywaniu drogi.

Początki (1945–1949)

Historia I Liceum Ogólnokształcącego w Elku sięga 1 września 1945 roku, kiedy rozpoczęło działalność Państwowe Gimnazjum Koedukacyjne. Rok później szkoła przyjęła nazwę: Państwowe Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcące. W tym samym czasie w Elku powstała pierwsza filia Liceum dla Pracujących.

26 września 1948 roku Komitet Rodzicielski ufundował pierwszy sztandar szkoły, symbol dumy i tradycji. Równocześnie, na mocy instrukcji Ministra Oświaty z 24 maja 1948 r., gimnazjum i liceum zostały zlikwidowane, a w ich miejsce wprowadzono jednolitą Szkołę Ogólnokształcącą Stopnia Podstawowego i Licealnego od 1 września 1949 roku funkcjonującą jako 11-letnia szkoła ogólnokształcąca.

Lata przemian (1950–1965)

W 1950 roku do nazwy szkoły dodano Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, natomiast ministerstwo otworzyło Państwowe Liceum dla Pracujących, poszerzając dostęp do nauki dla dorosłych. W 1958 roku klasy podstawowe ostatecznie opuściły budynek szkoły, z kolei w 1961 roku wprowadzono zgodnie z ustawą nowy system edukacji – 8-klasową szkołę podstawową i 4-letnie liceum ogólnokształcące.

23 czerwca 1965 roku podczas obchodów 20-lecia szkoły liceum otrzymało nowy sztandar i imię Stefana Żeromskiego. Jednocześnie odsłonięto tablicę upamiętniającą powrót ziem mazurskich do Macierzy i założenie szkoły.

Zespół Szkół i rozwój (1976–1992)

W 1976 roku powstał Zespół Szkół Ogólnokształcących, obejmujący LO im. Stefana Żeromskiego, Liceum dla Pracujących oraz Średnie Studium Zawodowe.

31 maja 1985 roku obchodzono 40-lecie szkoły, odsłaniając pamiątkową tablicę poświęconą nauczycielom, uczniom i rodzicom. W 1989 roku liceum zostało przyjęte do Klubu Przodujących Szkół. W 1990 roku rozpoczęto pierwszą polsko-niemiecką wymianę młodzieży. Natomiast w 1992 roku liceum zmieniło nazwę na I Liceum Ogólnokształcące im. Stefana Żeromskiego, a Liceum dla Pracujących na Liceum dla Dorosłych.

Jubileusze i programy edukacyjne (1994–2004)

We wrześniu **1994** roku powołano Koło Miłośników Kresów Wschodnich Rzeczypospolitej. Rok później obchodzono 50-lecie szkoły, odsłaniając tablicę pamiątkową dla absolwentów, nauczycieli i rodziców. W **1996** roku szkoła przystąpiła do programu „Promocja zdrowia fizycznego, psychicznego i społecznego w systemie edukacji”. W maju **1997** roku odbyła się polsko-francuska wymiana młodzieży.

Od 1 stycznia **1999** roku samorząd powiatowy stał się organem prowadzącym Szkołę. W czerwcu **1999** roku w Szkole zlokalizowano centrum prasowe związane z wizytą papieską Jana Pawła II w Elku. W **2001** roku liceum uzyskało uprawnienia do przeprowadzania Niemieckiego Dyplomu Językowego DSD II, rozpoczęto nauczanie języków obcych w grupach międzyklasowych, a także powstał sztab Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy.

W roku szkolnym **2002/2003** rozpoczęto naukę w szkole jako 3-letnim liceum ogólnokształcącym, równocześnie zorganizowano I Festiwal Nauk w Czerwonym i I Festiwal Piosenki Obcojęzycznej „Singing Red Bricks”. W **2004** roku szkoła zdobyła I miejsce w rankingu „Newsweeka” w województwie warmińsko-mazurskim oraz uzyskała tytuł „Szkoła z klasą”.

18 czerwca **2004** roku odbyła się popularno-naukowa sesja poświęcona pamięci profesora Janusza Benedykta Borowego. Po 58 latach zakończyło działalność Liceum dla Dorosłych i szkoła przyjęła nazwę **I Liceum Ogólnokształcące im. Stefana Żeromskiego w Elku**.

Nowe tysiąclecie i inwestycje (2005–2013)

W maju **2005** roku uczniowie przystąpili do pierwszego egzaminu maturalnego w nowej formule. Już wcześniej, 22 marca **2005** roku, rozpoczęto budowę nowej sali gimnastycznej, która została otwarta 1 września **2006** roku. W latach **2007–2009** przeprowadzono generalny remont szkoły, a w latach 2008–2012 uczestniczono w projekcie edukacyjnym „Archimedes”. 8 września **2010** roku w Tamie odsłonięto obelisk poświęcony nauczycielce Jadwidze „Sośnie” Borawskiej, działaczce konspiracyjnej. We wrześniu 2011 roku powstało Szkolne Koło Wolontariatu, natomiast młodzież uczestniczyła w polsko-koreańskiej wymianie. W roku szkolnym **2012/2013** szkoła była beneficjentem projektu rozwijającego infrastrukturę sportową, co umożliwiło budowę boisk, stanowisk treningowych oraz zorganizowanie wymiany polsko-litewskiej.

Nowoczesne liceum (2013–2023)

26 września **2013** roku obchodzono I Europejski Dzień Języków. W roku szkolnym **2013/2014** wprowadzono dziennik elektroniczny „Librus”. W styczniu **2014** roku I LO zdobyło I miejsce w województwie w rankingu

„Perspektyw”, zajmując 76. miejsce w kraju i 75. w rankingu maturalnym.

21 marca **2014** roku obchodzono I Święto Szkoły, a 21 kwietnia **2016** roku I LO otrzymało Nagrodę „Elcki Bocian 2016”. 26 maja **2016** roku Samorząd Uczniowski przygotował kapsułę czasu. W **2015/2016** Szkoła nabyła prawo przeprowadzania egzaminu ustnego z języka angielskiego na poziomie dwujęzycznym. 13 lutego **2018** roku powstało Stowarzyszenie Kreatywny Czerwony, działające do **2023** r

W roku szkolnym **2019/2020**, w wyniku reformy edukacji, do 4-letniego liceum przyjęto podwójny rocznik. W kwietniu **2019** roku odbył się ogólnopolski strajk nauczycieli. Lata **2020–2021** to okres nauki zdalnej w czasie pandemii COVID-19, natomiast od marca do czerwca **2022** roku funkcjonował Oddział Przygotowawczy dla uczniów z Ukrainy. W maju **2022** roku odbyła się ostatnia matura w formule 2015, zaś w maju **2023** roku – pierwsza matura w formule 2023.

Jubileusz 80-lecia (2025)

10–11 października **2025** roku I Liceum Ogólnokształcące im. Stefana Żeromskiego w Elku obchodziło 80-lecie istnienia, świętując tradycję, historię i dorobek nauczycieli, uczniów i absolwentów, którzy przez osiem dekad tworzyli ducha tej wyjątkowej szkoły.

Jak dwie strony medalu: bezpieczna tradycja i atrakcyjna nowoczesność

I LO w Ełku fundamentem wiedzy i nadziei

Z okazji 80-lecia szkoły sięgamy do wspomnień Anny Boharewicz-Richter („Korzenie”) i oddajemy głos uczennicy współczesnego „Czerwonego” Hannie Kott.

Pierwsza matura w Ełku – wspomnienie Anny Boharewicz-Richter

„Ełk stał się naszym miastem nadziei, startu do lepszego jutra, zdobywania wiedzy. To był okres wyjątkowej pracy oraz zdobywania wiedzy. (...) Chciałam skończyć średnią szkołę. Dzielne Liceum Ogólnokształcące nie miało klasy maturalnej. Dowiedziałam się, że Helena Kurzynowska zaczęła organizować Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych o profilu matematyczno-fizycznym. Zapisałam się do szkoły w lipcu 1946 roku, jako trzecia. Pod koniec sierpnia „zleciało się” trzydzieści osób. **Stanowiliśmy klasę maturalną tętniącą młodością, dowcipem i werwą.** Pochodziliśmy z Litwy Kowieńskiej, Grodna, Wilna, Centralnej Polski, okolic Suwałk i Augustowa. Klasa składała się z 12 pań i 18 panów w wieku od 19 do 40 lat. (...) Rano pracowaliśmy, a po południu nauka. **Było głodno, zimno, goło i wesoło. Spragnieni byliśmy wiedzy i wszyscy marzyliśmy o studiach wyższych. Gronu nauczycielskiemu zawdzięczamy bardzo dużo. Dzięki ich wyjątkowej pracy mogliśmy kształcić się dalej i zdobywać różne zawody. Przekroczyliśmy ważny „próg” w naszym życiu.** (...) Na bal maturalny nie zaprosiliśmy przedstawicieli ani władz powiatowych, ani partyjnych. Chcieliśmy bawić się w swoim gronie i ze swoimi profesorami. Bal był wspaniały, poprzedzony polonezem, a zakończony dziarskim mazurem. Tańczyliśmy do białego rana. Śpiewaliśmy z leżką w oku i żalem w sercu: „Upływa szybko życie”. (...) **Czuliśmy głód wiedzy, ciekawi byliśmy świata, żyliśmy wielką nadzieją, gościł w nas autentyczny entuzjazm”. Szkoła miała wówczas surowy, ale przyjazny charakter.** Dyrektorem był Piotr Kurzynowski, który – jak zapamiętała Anna – „wrócił z Anglii i stale chodził ubrany w mundur wojskowy”. Religii uczył ks. Stanisław Adamski, polskiego – Anna Osieniecka, a chemii Tadeusz Tałankiewicz, który został także wychowawcą pierwszych maturzystów. Egzaminacje dojrzałości obejmowały aż dziesięć przedmiotów. Lista pierwszych absolwentów przepadła w dokumentach, ale „my posiadamy zdjęcie i świadectwa maturalne. Opuściliśmy mury tej szkoły w 1947 roku”.

Kilkadziesiąt lat później, w czerwcu 1995 roku, szkoła świętowała jubileusz 50-lecia. Wtedy Anna z koleżanką Genowefą Lutkiewicz, powróciła w jej mury. „Wchodziłam do szkoły jak do wspaniałej świątyni. Czułam, jak

przed 48 laty, ten sam lęk, zażenowanie, nieśmiałość i ogromne wzruszenie”. Podczas uroczystości patrzyła na setki absolwentów, którzy wyszli z ełckiego liceum – profesorów, lekarzy, inżynierów, prawników, duchownych, ekonomistów. **Fundamentem ich sukcesu była właśnie ta szkoła, która daje nie tylko wiedzę, ale i nadzieję.**

W drodze do przyszłości – Hanna Kott uczennica współczesnego I LO

Wybrałam I LO przede wszystkim ze względu na tradycję rodzinną. Do tej szkoły chodzili mój dziadek i tata, więc oczywiste było dla mnie kontynuowanie ich ścieżki. Dodatkowo od znajomych słyszałam wiele pozytywnych opinii o atmosferze i wysokim poziomie nauczania, co tylko utwierdziło mnie w wyborze.

Zawsze ceniłam ambicję, pracowitość i chęć rozwoju – i wiem, że I LO stawia na te wartości. Chciałam trafić do szkoły, która motywuje do nauki i daje solidne podstawy do dalszej edukacji, szczególnie że planuję w przyszłości studia prawnicze.

Ogromne znaczenie miało dla mnie, że mój tata i dziadek uczyli się w tej szkole. Czułam, że wybierając I LO, w pewnym sensie idę ich śladami i podtrzymuję rodzinną tradycję. Oni często wspominali swoje szkolne lata, więc dla mnie to było dodatkową inspiracją.

Czuję się częścią pewnej ciągłości pokoleń – historii, która trwa od 80 lat. Jestem dumna, że mogę być częścią historii szkoły, do której chodzili nie tylko mój dziadek i tata, ale także moja babcia, jego siostra oraz siostra mojego taty. To sprawia, że moja rodzina jest mocno związana ze szkołą, tworząc piękną rodzinną tradycję.

Moi rodzice i dziadek są prawnikami, więc od zawsze byłam blisko tego świata. Widząc ich pracę, pasję i zaangażowanie, zapragnęłam również iść tą drogą. Moim marzeniem jest studiować prawo i w przyszłości wykonywać zawód prawniczy, tak jak oni.

Najważniejsze są dla mnie możliwości rozwoju – dobre przygotowanie do matury, rozwijanie zainteresowań, a także inspiracje do dalszej nauki. Liczę na wsparcie nauczycieli i atmosferę, która będzie motywować mnie do sięgania wyżej.

Za kilka lat widzę siebie na studiach prawniczych, pracującą na swoją przyszłą karierę. Chciałabym rozwijać się w zawodzie prawnika i jednocześnie mieć czas na swoje pasje. **Mam nadzieję, że dzięki solidnym fundamentom zdobytym w I LO uda mi się to osiągnąć.**

Hanna Kott uczennica kl. II w I LO

Na drodze do sukcesu

Jak młodzież powiatu ełckiego realizuje swoje aspiracje

Sukces uczniów i aspiracje młodzieży

Rekrutacja do szkół ponadpodstawowych w powiecie ełckim na rok szkolny 2025/2026 zakończyła się sukcesem przede wszystkim dla uczniów, którzy skorzystali z bogatej i różnorodnej oferty edukacyjnej powiatu. Zarząd Powiatu Ełckiego, wychodząc naprzeciw aspiracjom młodzieży, zwiększył liczbę oddziałów klas I z pierwotnie zaplanowanych 30 do 33,5, umożliwiając przyjęcie większej liczby kandydatów oraz zapewniając im możliwość wyboru kierunków zgodnych z zainteresowaniami, predyspozycjami i aspiracjami.

Do symulacji rekrutacji przeprowadzonej 8 lipca 2025 roku zakwalifikowano 969 kandydatów. Do szkół prowadzonych przez Powiat Ełcki przydzielono 817 uczniów, a 76 osób trafiło do innych organów prowadzących, w tym do Zespołu Szkół Sportowych w Ełku oraz Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Ełku. Nieprzydzielonych zostało 76 kandydatów ze względu na nieprawidłowe czynności procedury wyboru szkół lub niską punktację. Ostatecznie, na podstawie informacji od dyrektorów szkół, do klas I przyjęto 856 uczniów, w tym 139 spoza powiatu, co świadczy o niezmiernie wysokim poziomie zainteresowania ofertą edukacyjną naszego regionu.

Zawody (technika i branżowe szkoły) i rozszerzenia (licea) w klasach pierwszych:

Zespół Szkół nr 6 im. Macieja Rataja w Ełku

- *Technikum nr 4*: technik żywienia i usług gastronomicznych, technik hotelarstwa, technik handlowiec;
- *Branżowa Szkoła I stopnia nr 3*: kucharz, cukiernik.

Zespół Szkół nr 2 im. K.K. Baczyńskiego w Ełku – II Liceum Ogólnokształcące

- matematyka–fizyka–język obcy;
- biologia–chemia–język obcy;
- matematyka–geografia–język obcy,
- język polski–historia–język obcy,
- język polski–geografia–język obcy,
- matematyka–biologia–język obcy

Zespół Szkół nr 1 im. J. Śniadeckiego w Ełku

- *Technikum nr 1*: technik architektury krajobrazu, technik budownictwa, technik geodeta, technik organizacji turystyki, technik weterynarii, technik przemysłu jachtowego, technik technologii żywności z elementami dietetyki;
- *Branżowa Szkoła I stopnia nr 1*: monter jachtów i łodzi, klasa wielozawodowa.

I Liceum Ogólnokształcące im. St. Żeromskiego w Ełku

- biologia–chemia–język angielski;

- matematyka–fizyka–język angielski;
- matematyka–geografia–język angielski;
- język polski–historia/geografia–język angielski.

Zespół Szkół nr 5 im. K. Brzostowskiego w Ełku

- *Technikum nr 5*: technik ekonomista, technik logistyki, technik reklamy, technik informatyk.

Zespół Szkół Mechaniczno-Elektrycznych w Ełku

- *Technikum nr 6*: technik pojazdów samochodowych, technik elektryk, technik mechatronik, technik mechanik;
- *Branżowa Szkoła I stopnia nr 4*: mechanik pojazdów samochodowych.

Podstawa prawna i organizacja rekrutacji

Rekrutacja odbyła się w oparciu o przepisy ustawy Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 roku (Dz.U. z 2023 r. poz. 900 z późn. zm.), rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki dotyczące organizacji wychowania przedszkolnego i obowiązku szkolnego oraz wytyczne Warmińsko-Mazurskiego Kuratora Oświaty w Olsztynie. Proces był także zgodny z uchwałami Zarządu Powiatu Ełckiego, który ustalił plan oddziałów oraz harmonogram rekrutacji, dyrektorów szkół i komisji rekrutacyjnych.

Proces rekrutacji

Proces rekrutacyjny odbywał się głównie w systemie elektronicznym **elk.edu.com.pl**, co pozwoliło na sprawne i przejrzyste przydzielanie uczniów do wybranych przez nich szkół i klas. Kandydaci zakładali konto, wypełniali wnioski, wskazywali maksymalnie trzy szkoły i dowolną liczbę klas/rozszerzeń w każdej z nich, a następnie ustalali kolejność preferencji, zaczynając od najbardziej pożądanej klasy.

Po zakończeniu etapu elektronicznego rodzice i uczniowie dostarczali do szkół oryginały dokumentów, w tym świadectwa ukończenia szkoły podstawowej, wyniki egzaminu ósmoklasisty, zdjęcia oraz czasem zaświadczenia lekarskie. Weryfikacja dokumentów papierowych była istotnym etapem procesu, pozwalającym na potwierdzenie poprawności zgłoszeń i zgodności danych z systemem.

Symulacja rekrutacji przeprowadzona w lipcu 2025 roku umożliwiła ocenę rozkładu kandydatów i wykazała konieczność zwiększenia liczby oddziałów do 33,5. Po ogłoszeniu list zakwalifikowanych kandydaci potwierdzali wolę przyjęcia, a następnie odbywała się rekrutacja uzupełniająca dla tych, którzy nie zostali przyjęci w pierwszej turze. Zakończenie procesu nastąpiło wraz z publikacją list przyjętych i nieprzyjętych.

Rola nauczycieli i wyzwania organizacyjne

Dyrektorzy szkół i komisje rekrutacyjne ponosili główną odpowiedzialność za przebieg naboru, jednak nauczyciele odgrywali istotną rolę wspierającą. Informowali rodziców o ofercie edukacyjnej, pomagali w przygotowaniu dokumentów, organizowali dni otwarte i tworzyli materiały promocyjne. Szczególnie ważne okazało się wsparcie dla kandydatów z rodzin, których dzieci po raz pierwszy uczestniczyły w rekrutacji.

Do największych wyzwań należała konieczność dostarczenia dokumentów papierowych, weryfikacja ich zgodności z danymi w systemie, zapewnienie transparentności i dostępności informacji o naborze poprzez strony internetowe, media społecznościowe oraz tradycyjne ogłoszenia.

Podsumowanie

Rekrutacja do szkół ponadpodstawowych prowadzonych przez Samorząd Powiatu Elckiego na rok szkolny 2025/2026 była procesem sprawnym, przejrzystym i dostosowanym do potrzeb młodzieży. Elektroniczny system naboru elk.edu.com.pl pozwolił na uporządkowane przydzielanie kandydatów do szkół, a zwiększenie liczby oddziałów do 33,5 umożliwiło przyjęcie większej liczby uczniów, w tym 139 spoza powiatu. Dzięki współpracy Zarządu Powiatu Elckiego, dyrektorów, nauczycieli i rodziców młodzież mogła realizować swoje edukacyjne aspiracje w odpowiednich kierunkach kształcenia, korzystając z pełnej i różnorodnej oferty edukacyjnej Powiatu Elckiego.

Krzysztof Piłat

Mediacje szkolne – język porozumienia

Dialog i współpraca

Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Elku praktycznie wspiera wprowadzanie **mediacji szkolnych i rówieśniczych** w szkołach i placówkach oświatowych naszego regionu. To nowoczesna i skuteczna metoda rozwiązywania sporów oparta na dialogu, empatii i szacunku dla każdej ze stron konfliktów.

Występowanie konfliktów jest nieuniknione, trzeba nimi umieć zarządzać. Mediacje pomagają uczniom, nauczycielom i rodzicom radzić sobie z trudnymi sytuacjami w sposób spokojny i konstruktywny. Ich celem nie jest wskazanie winnego, ale wspólne wypracowanie rozwiązania, które będzie satysfakcjonujące dla wszystkich. Mediator – odpowiednio przeszkolony nauczyciel lub uczeń – wspiera uczestników rozmowy w wyrażeniu swoich potrzeb, wysłuchaniu się nawzajem i znalezieniu porozumienia.

Budujemy kulturę dialogu w szkołach

Podejmowane są działania we współpracy z doświadczonymi partnerami, m.in. **Centrum Szkoleń Prawnych (CSP)** – instytucją, która od lat prowadzi certyfikowane szkolenia mediatorów w całej Polsce. Wszystkie działania są zgodne ze **Standardami mediacji rówieśniczej i szkolnej**, opracowanymi przez Rzecznika Praw Dziecka.

Mediatorzy szkolni przechodzą **szkolenia kwalifikacyjne**, prowadzone między innymi przez dra Grzegorza Frączka – eksperta z ogromnym doświadczeniem i pasją. Program szkolenia obejmuje:

- podstawy mediacji i psychologii konfliktu,
- techniki mediacyjne i symulacje rzeczywistych sytuacji szkolnych,
- aspekty prawne i organizacyjne mediacji,
- ćwiczenia praktyczne na platformie e-learningowej.

Szkolenia mają również głęboki wymiar osobisty i wspólnotowy. Uczestnicy podkreślali, że dzięki prowadzącemu odkryli, jak „rozbrajać konflikty z empatią i rozwagą”, oraz że mediacja to „sztuka wspólnego poszukiwania rozwiązań”, która „pielęgnuje zasoby i mocne strony całej społeczności szkolnej”.

Rozwijamy skrzydła – dajemy wiatr w żagle

MODN w Elku planuje rozwinięcie działań mediacyjnych, oferując:

- kolejne edycje szkoleń dla nauczycieli i pedagogów,
- wsparcie wdrożeniowe dla szkół,
- konsultacje i materiały dydaktyczne.

Wprowadzenie mediacji do szkół to inwestycja w bezpieczeństwo emocjonalne uczniów i wzmacnianie relacji w środowisku szkolnym. To misja, która uczy słuchać, rozumieć i budować wspólnotę opartą na zaufaniu i wzajemnym szacunku.

Powiat Ełcki stawia na przyszłość: Branżowe Centrum Umiejętności Przemysłu Jachtowego w Ełku

Samorząd powiatu ełckiego konsekwentnie podejmuje działania, które mają nie tylko wzmacniać lokalny rynek pracy, ale również odpowiadać na potrzeby dynamicznie rozwijających się sektorów gospodarki. Jednym z kluczowych wyzwań, które obecnie realizuje samorząd, jest budowa i uruchomienie **Branżowego Centrum Umiejętności (BCU) Przemysłu Jachtowego w Ełku**. To strategiczna inwestycja, która pozwoli przygotować specjalistyczne kadry dla branży, w której Polska jest europejskim liderem.

Skąd ten kierunek u nas

Inteligentne specjalizacje to dziedziny, w których regiony mają największy potencjał rozwoju i mogą skutecznie konkurować. Na Warmii i Mazurach należą do nich: ekonomia wody, żywność wysokiej jakości, drewno i meblarstwo oraz zdrowe życie. Interwencja z dofinansowaniem unijnym w tych obszarach oznacza więcej nowoczesnych firm, inwestycji, miejsc pracy i innowacji wspierających mieszkańców i gospodarkę regionu.

Szczególne znaczenie ma tu ekonomia wody, bazująca na bogactwie jezior i rzek, które sprzyjają turystyce, sportom wodnym, produkcji jachtów i łodzi oraz rozwojowi technologii związanych z gospodarką wodną i ochroną środowiska. Jej konkretnym efektem jest powstanie Branżowego Centrum Umiejętności Przemysłu Jachtowego w Ełku, które przygotowuje specjalistów i wspiera innowacyjny rozwój regionu.

Odpowiedź na potrzeby współczesnej gospodarki

Celem projektu jest przygotowanie kadr dla przemysłu jachtowego, branży o ogromnym znaczeniu w polskiej gospodarce. W naszym kraju działa około 900 przedsiębiorstw zajmujących się produkcją jachtów, zatrudniających łącznie ponad 35 tysięcy osób. Według danych Polskiego Instytutu Ekonomicznego już w 2018 roku polski eksport jachtów odpowiadał za 60% całej unijnej sprzedaży w tym sektorze. Krajowe stocznie produkują rocznie około 22 tysiące jednostek, a zapotrzebowanie na nowych pracowników stale rośnie.

Jednym z głównych problemów zgłaszanych przez przedsiębiorców jest niedobór wykwalifikowanych pracowników. W samym województwie warmińsko-mazurskim, gdzie zawód technika przemysłu jachtowego znalazł się na liście zawodów deficytowych, potrzeba blisko 2 tysięcy specjalistów.

Kształcenie młodzieży, dorosłych i nauczycieli

Plan zakłada, że do czerwca 2026 roku w ełkim BCU zostanie przeszkolonych **220 osób**, w tym 154 dorosłych, 44 uczniów i studentów oraz 22 nauczycieli kształcenia zawodowego. Ośrodek będzie miejscem, w którym spotkają się potrzeby uczniów, pracodawców i nauczycieli, tworząc przestrzeń do rozwoju kompetencji na najwyższym poziomie.

Organizacja kształcenia i zdobywane kwalifikacje

BCU będzie działało, stosując różnorodne formy kształcenia zawodowego. Oprócz zajęć praktycznych i teoretycznych w nowoczesnych pracowniach przewidziano kursy specjalistyczne, szkolenia zawodowe oraz moduły doskonalące dla pracowników branży i nauczycieli. Kursy zakończone będą egzaminami, po których uczestnicy otrzymają certyfikaty potwierdzające zdobycie kwalifikacji zgodnych z wymaganiami pracodawców i zapisanych w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji. Dzięki temu absolwenci BCU będą mogli legitymować się oficjalnie uznawanymi kompetencjami w zakresie np. laminowania, montażu systemów okrętowych, nowoczesnych technologii produkcji czy obsługi maszyn CNC. Centrum będzie zatem nie tylko miejscem nauki, ale i instytucją nadającą kwalifikacje formalne i rynkowe, co znacząco zwiększy szanse uczestników na zatrudnienie w sektorze przemysłu jachtowego.

Szansa dla uczniów i inwestycja w przyszłość

BCU w Ełku stanie się ważnym punktem odniesienia dla uczniów szkół średnich i studentów, którzy wybiorą ścieżkę kształcenia zawodowego. Dzięki nowoczesnej bazie dydaktycznej i możliwości pracy na sprzęcie odpowiadającym standardom nowoczesnych stoczní, młodzi ludzie zyskają realne przygotowanie do pracy w zawodzie. BCU pozwoli im odkrywać swoje predyspozycje i rozwijać talenty w praktyce, a zdobyte umiejętności staną się przepustką do atrakcyjnych ofert pracy w kraju i za granicą. Udział w kursach i szkoleniach BCU może być nie tylko sposobem na zdobycie zawodu, lecz także szansą na stabilną i dobrze płatną karierę w przyszłości, w branży, która stale się rozwija i daje szerokie perspektywy rozwoju zawodowego.

Nowoczesna infrastruktura i pracownie

Powstający obiekt zostanie wyposażony w najnowocześniejsze technologie, dzięki czemu będzie unikatowy

w skali kraju. W jego skład wejdą:

- modelarnia i formiarnia, pracownia laminowania z technologiami infuzji próżniowej i sprayrowingu,
- pracownia nowoczesnych technologii z drukarkami 3D, laserami i pięciosiową frezarką CNC,
- stolarnia i tapicernia, stanowiska montażu osprzętu i wyposażenia.

Kursanci będą uczyć się na rzeczywistych materiałach stosowanych w procesach produkcyjnych w stoczniach, co zapewni praktyczny charakter zajęć.

Obiekt przyjazny i nowoczesny

BCU powstanie w budynku o powierzchni 660 m², zaprojektowanym zgodnie z zasadami energooszczędności i dostępności. Nowoczesny obiekt dydaktyczny

Przedstawiciele zaangażowanych podmiotów:

Alina Prochasek, Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji;
Małgorzata Kopiczko, Powiat Elcki; Mariola Raczyńska, koordynator projektu, Powiat Elcki;
Michał Bąk, Polska Izba Przemysłu Jachtowego i Sportów Wodnych – Polskie Jachty (Polboat);
Paweł Błaszak Saxdor Shipyard Sp. z o. o.

będzie otoczony zielenią, parkingami i infrastrukturą towarzyszącą. Zostanie dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, zarówno w części dydaktycznej, jak i warsztatowej.

Wkład samorządu powiatu elckiego w rozwój

Realizacja tego projektu to dowód, że Powiat Elcki aktywnie odpowiada na wyzwania współczesności, inwestując w infrastrukturę edukacyjną i przygotowując mieszkańców do pracy w sektorze przyszłości. Dzięki Branżowemu Centrum Umiejętności Elk stanie się ważnym punktem na mapie polskiego przemysłu jachtowego, przyciągającym młodych adeptów i doświadczonych pracowników poszerzających kwalifikacje.

Dorota Urbańska

Region zyskał nowoczesne korty tenisowe przy Zespole Szkół nr 1 im. J. Śniadeckiego w Elku

Sport na najwyższym poziomie

Powiat Elcki zakończył budowę dwóch pełnowymiarowych kortów tenisowych o nawierzchni twardej akrylowej w Zespole Szkół nr 1 w Elku, przy skrzyżowaniu ulic 11 Listopada i Tuwima obok powiatowego stadionu lekkoatletycznego. Dzięki stalowemu zadaszaniu z pełnym pokryciem dachu, sportowcy mogą trenować niezależnie od warunków pogodowych, a profesjonalne wyposażenie zapewnia komfort gry zarówno dla uczniów, jak i mieszkańców powiatu i regionu, bo nigdzie indziej w okolicy nie ma tak nowoczesnego obiektu.

Technologie wspierające grę

Korty zostały wyposażone w nowoczesne oświetlenie LED oraz systemy wskazujące auty i prędkość piłki. Kurtynowe ściany z podnoszonymi roletami umożliwiają wentylację w lecie, a stałe naświetla w szczytowych ścianach dostarczają naturalnego światła, aby każda rozgrywka była przyjemna i bezpieczna.

Przestrzeń dla każdego

Nowy obiekt ma wymiary 20 m x 75 m, wysokość 13 m,

powierzchnię 1425 m² i kubaturę 14 400 m³. To potężny obiekt wkomponowany w osiedle. Korty służą zarówno zajęciom wychowania fizycznego i pozalekcyjnym treningom sportowym, jak i rozgrywkom oraz imprezom rekreacyjnym dla mieszkańców Elku i regionu. Obiekt został przekazany w zarząd dyrekcji szkoły, która ustala harmonogram dostępności dla wszystkich chętnych z pomocą aplikacji.

Dostępność bez barier

Projekt został zrealizowany z myślą o równości szans i osobach z niepełnosprawnościami. Brak stromizmów podjazdów oraz odpowiednie wymiary drzwi umożliwiają łatwe poruszanie się po obiekcie. Korty są otwarte dla wszystkich – niezależnie od wieku i zaawansowania fizycznego.

Nowa przestrzeń dla edukacji i rekreacji

Wybudowane korty tenisowe z zadaszaniem to nowoczesna, bezpieczna i dostępna przestrzeń sportowa, która wspiera rozwój młodych sportowców, integruje społeczność lokalną i zachęca do aktywnego spędzania

czasu. Ełk zyskał miejsce, w którym sport i rekreacja idą w parze z edukacją.

Szansa na rozwój kultury fizycznej

Nowo wybudowane korty tenisowe stwarzają wyjątkowe możliwości rozwoju kultury fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych. Obiekt umożliwia organizowanie regularnych zajęć sportowych, turniejów i warsztatów tenisowych, co sprzyja aktywności fizycznej. Dzięki temu każdy może rozwijać umiejętności, kształtować nawyki zdrowego trybu życia oraz wzmacniać integrację społeczną poprzez wspólną grę i rywalizację w duchu

fair play. Brak miejsca nie stanowi już wymówki. Zapraszamy na powiatowe obiekty sportowe.

Dorota Urbańska

Połączenia troski o dziedzictwo kulturowe z potrzebami współczesności

Termomodernizacja budynku Powiatowego Centrum Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej w Ełku

Zabytkowy budynek w nowoczesnej odsłonie

Powiatowe Centrum Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej w Ełku, przy ul. Kajki 8, przeszło kompleksową termomodernizację. Obiekt, wpisany do gminnej ewidencji zabytków, został zbudowany na przełomie XIX i XX wieku i stanowi cenny element historycznej zabudowy miasta. Prace remontowe zostały przeprowadzone z zachowaniem walorów zabytkowych: kompozycji, detali architektonicznych, wykończenia elewacji oraz zastosowanych materiałów – zgodnie z zaleceniami Warmińsko-Mazurskiego Konserwatora Zabytków.

Komfort i bezpieczeństwo użytkowników

Termomodernizacja objęła izolację murów piwnicy, ocieplenie ścian zewnętrznych od środka, wyścielenie stropów i klatki schodowej, przebudowę łazienek oraz kompleksową wymianę węzła instalacji centralnego ogrzewania. Poprawiono warunki użytkowania obiektu przez dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami, ich rodziców oraz pracowników Centrum.

Ekologia i oszczędność energii

Przeprowadzona modernizacja pozwoliła zmniejszyć straty ciepła, poprawić efektywność energetyczną budynku oraz wpłynęła pozytywnie na jakość środowiska i bezpieczeństwo ekologiczne województwa. Obiekt zyskał nowoczesną funkcjonalność, jednocześnie zachowując autentyczny, historyczny charakter.

Inwestycja z myślą o lokalnej społeczności

Termomodernizacja budynku Powiatowego Centrum Pomocy Psychologiczno-Pedagogicznej w Ełku to kolejna inwestycja, która łączy ochronę dziedzictwa kulturowego z potrzebami współczesnych użytkowników. Dzięki przeprowadzonym pracom budynek stał

się bardziej przyjazny, bezpieczny i energooszczędny, a dzieci i młodzież mogą korzystać z jego przestrzeni w komfortowych warunkach.

Finansowanie i organizacja inwestycji

Koszt przedsięwzięcia wynosi 2,24 mln zł. Z tej kwoty 1,3 mln zł to dotacja z Rządowego Programu Odbudowy Zabytków, a około 940 tys. zł stanowi wkład własny Powiatu Ełckiego. Oznacza to, że ponad połowa kosztów została pokryta ze środków zewnętrznych. Wykonawcą inwestycji jest firma Mag-Bud Piotr Lipski, która realizuje zadanie w formule „zaprojektuj i wybuduj”, co zapewnia kompleksowe podejście do modernizacji.

Potrzeba realizacji projektu

Jak podkreśla dyrektor placówki, Bogumiła Gos, warunki w budynku wymagały pilnej poprawy – w okresie zimowym temperatura w niektórych pomieszczeniach spadała nawet do 14 °C, co stanowiło realne utrudnienie dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami, ich rodziców oraz kadry pedagogicznej.

Harmonogram prac

Umowa została podpisana we wrześniu 2024 roku. Zgodnie z założeniami inwestycja potrwa do końca 2025 roku. Według zapowiedzi Starosty Ełckiego, Marka Chojnowskiego, prace są wymagające, ale po ich zakończeniu budynek nie tylko zyska nowoczesną funkcjonalność i lepsze warunki użytkowania, lecz także stanie się przykładem udanego połączenia troski o dziedzictwo kulturowe z potrzebami współczesności. Zabytkowy budynek PCPPP w Ełku zyska nowoczesność i komfort, zachowując swój historyczny charakter, co ma znaczenie dla lokalnej społeczności.

Bezpieczeństwo leży nam na sercu

Bezpieczeństwo w szkołach i placówkach oświatowych stanowi fundament skutecznego procesu wychowania, opieki i nauczania. Uczniowie, nauczyciele i pracownicy mają prawo do środowiska zapewniającego poczucie bezpieczeństwa fizycznego, psychicznego i cyfrowego. Dokument „**Analiza stanu bezpieczeństwa w placówkach oświatowych oraz edukacji młodzieży o zagrożeniach**”, opracowany przez Wydział Edukacji Starostwa Powiatowego w Elku, dostarcza syntetycznego obrazu aktualnej sytuacji, identyfikuje główne problemy oraz formułuje rekomendacje dla dyrektorów, nauczycieli i organu prowadzącego.

Bezpieczeństwo to złożone wyzwanie obejmujące kwestie infrastrukturalne, wychowawcze, psychologiczne i technologiczne. Wymaga ono nie tylko sprawnych procedur, lecz także zaangażowania całej społeczności szkolnej, budowania kultury odpowiedzialności i ciągłej edukacji w świecie realnymi cyfrowym.

Główne ustalenia analizy

1. Rodzaje zagrożeń

Zagrożenia występują w obszarach od infrastrukturalnych i organizacyjnych (stan techniczny budynków, wyposażenie, przestrzenie wspólne), przez psychiczne i społeczne (przemoc rówieśnicza, stres, problemy emocjonalne), aż po cyfrowe – obejmujące cyberprzemoc, nadużywanie mediów i uzależnienia od technologii.

2. Niedoskonałość procedur

Wymagane są aktualne i przemyślane procedury reagowania na sytuacje kryzysowe. Prowadzenie regularnych ćwiczeń i szkoleń obejmujących wszystkich pracowników. Współpraca z policją, strażą pożarną czy służbami ratowniczymi bywa prowadzona doraźnie.

3. Edukacja i świadomość młodzieży

Choć uczniowie potrafią rozpoznawać część zagrożeń, ich świadomość ryzyka – zwłaszcza w sieci – pozostaje ograniczona. W szkołach potrzeba spójnych programów edukacyjnych dotyczących cyberbezpieczeństwa i higieny cyfrowej, a nauczyciele podkreślają potrzebę szkoleń w tym zakresie.

4. Warunki infrastrukturalne

Stan techniczny budynków i pomieszczeń podlega modernizacji. Oznakowanie, oświetlenie czy zabezpieczenia stref ryzyka, w tym boiska, sale sportowe, korytarze i schody wymagają szczególnej troski.

5. Rola organów prowadzących i nadzoru

Organy prowadzące i instytucje nadzoru pedagogicznego aktywnie uczestniczą w monitorowaniu stanu

bezpieczeństwa, wspieraniu finansowym i organizacyjnym szkół oraz w tworzeniu lokalnych strategii.

Rekomendacje dla praktyki metodycznej

Procedury i szkolenia

Każda szkoła powinna posiadać aktualne procedury reagowania na zagrożenia (awarie, pożary, akty agresji czy incydenty cyfrowe). Niezbędne są regularne szkolenia z zakresu pierwszej pomocy i reagowania kryzysowego, obejmujące też administrację i obsługę.

Edukacja uczniów

Profilaktyka i wychowanie powinny obejmować zagadnienia dotyczące zdrowia psychicznego, relacji społecznych, empatii, odpowiedzialności i bezpieczeństwa w sieci. Warto stosować aktywne metody pracy: warsztaty, symulacje, scenki sytuacyjne oraz edukację rówieśniczą, w której uczniowie wspierają się nawzajem.

Infrastruktura i organizacja

Systematyczne przeglądy techniczne, szybkie reagowanie na usterki i wyraźne oznakowanie stref ryzyka są podstawą bezpieczeństwa. Warto też zadbać o przejrzystość przestrzeni i drożne drogi ewakuacyjne.

Środowisko szkolne i klimat wychowawczy

Bezpieczeństwo to nie tylko procedury, ale też atmosfera wzajemnego zaufania. Budowanie kultury dialogu, empatii i współodpowiedzialności sprzyja wczesnemu reagowaniu na problemy. Istotne jest też zapewnienie dostępności psychologa i pedagoga, a w sytuacjach trudnych – szybkiej pomocy specjalistycznej.

Bezpieczeństwo cyfrowe

Wraz z rozwojem technologii konieczne jest tworzenie i wdrażanie szkolnych polityk bezpieczeństwa w sieci. Nauczyciele powinni być szkoleni z ochrony danych, cyberzagrożeń i reagowania na incydenty online.

Współpraca i nadzór

Bezpieczeństwo szkoły zależy od współpracy z instytucjami lokalnymi: policją, strażą pożarną, służbą zdrowia, organizacjami pozarządowymi. Cenne są też sieci wymiany doświadczeń między placówkami, pozwalające dzielić się dobrymi praktykami.

Kierunki metodyczne wdrażania zmian

1. Diagnoza wstępna – ocena aktualnych procedur i identyfikacja najczęstszych zagrożeń.
2. Zaangażowanie społeczności – wspólne planowanie działań przez dyrekcję, nauczycieli, uczniów i rodziców.
3. Priorytetyzacja działań – pierwszeństwo dla zagrożeń dotyczących życia i zdrowia.

4. Ciągłość działań – bezpieczeństwo wymaga systematyczności, szkolenia i kontrole powinny być cykliczne.

5. Ewaluacja – analiza incydentów, wypadków i opinii uczniów pozwala doskonalić politykę bezpieczeństwa.

Wykorzystanie raportu w praktyce

Raport ma charakter diagnostyczny i inspiracyjny. Może być wykorzystywany na różnych poziomach:

- Dyrektorzy – do planowania działań i rozmów z organami prowadzącymi, do aktualizacji procedur.
- Nauczyciele – jako źródło materiałów do zajęć wychowawczych i programów profilaktycznych.
- Organy prowadzące – przy planowaniu inwestycji i decyzji budżetowych dotyczących bezpieczeństwa.
- Psychologowie i pedagodzy – w diagnozie potrzeb uczniów, tworzeniu planów wsparcia i prowadzeniu

spotkań z rodzicami uczniów.

· Rodzice – w budowaniu świadomości zagrożeń i wspólnej odpowiedzialności za bezpieczeństwo dzieci.

· Studenci i badacze pedagogiki – jako źródło wiedzy i punkt odniesienia dla badań lokalnych.

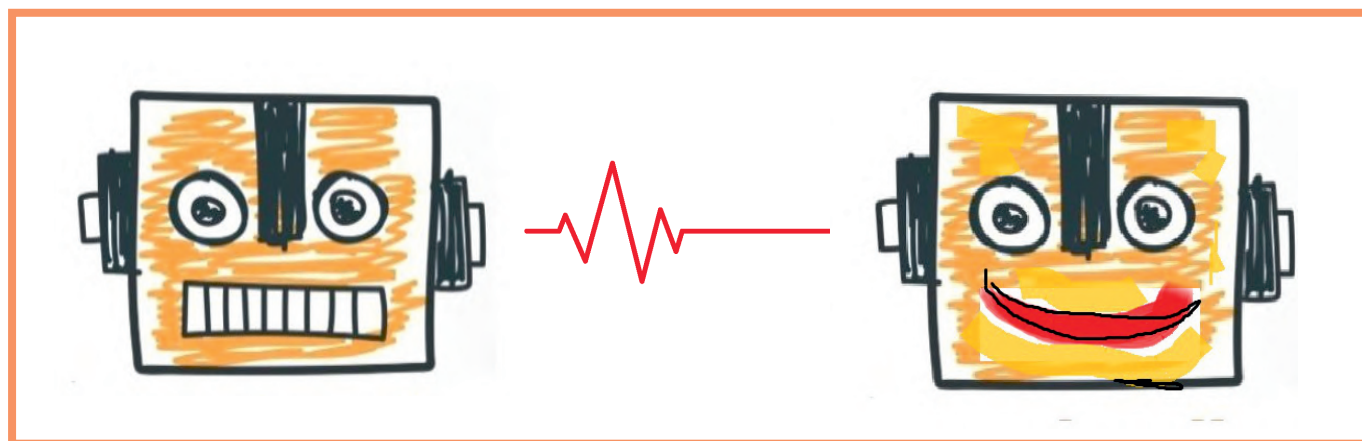
Refleksje na przyszłość

Bezpieczeństwo w szkołach nie jest stanem danym raz na zawsze – to proces wymagający współpracy, refleksji i konsekwencji. Raport „Analiza stanu bezpieczeństwa...” przypomina, że skuteczna profilaktyka i edukacja o zagrożeniach zaczyna się od świadomości i odpowiedzialności każdego uczestnika życia szkolnego. Tylko wspólne działania mogą uczynić szkołę miejscem naprawdę bezpiecznym – fizycznie, emocjonalnie i cyfrowo.

Aneta Klonowska

Bezpieczne poruszanie się w sieci

Wyzwanie i zadanie szkoły 2025/2026

W dobie powszechnego dostępu do Internetu i rosnącej roli cyfrowych narzędzi w edukacji jednym z kluczowych zadań szkoły staje się kształtowanie u uczniów świadomych postaw wobec cyberprzestrzeni. Bezpieczne poruszanie się w sieci to nie tylko edukacja techniczna, ale także budowanie kompetencji medialnych, krytycznego myślenia i etyki w środowisku cyfrowym.

W kontekście priorytetów MEN

Jednym z ośmiu kierunków realizacji polityki oświatowej państwa na rok szkolny 2025/2026 jest promowanie higieny cyfrowej i bezpiecznego poruszania się w sieci. Obejmuje to zarówno rozwijanie umiejętności krytycznej analizy informacji, jak i stosowanie nowoczesnych technologii przez nauczycieli w sposób metodyczny, w tym wykorzystywanie narzędzi opartych

na sztucznej inteligencji. To wyraźny sygnał, że szkoły i placówki powinny włączyć temat bezpieczeństwa cyfrowego do swoich planów wychowawczych, profilaktycznych i dydaktycznych, traktując go jako integralny element przygotowania uczniów do odpowiedzialnego uczestnictwa w otaczającym świecie cyfrowym.

Kluczowe zagadnienia bezpiecznego korzystania z Internetu

Tożsamość i prywatność w sieci

Uczniowie powinni rozumieć, jakie dane osobowe są wrażliwe i jakie mogą być konsekwencje ich nieodpowiedniego udostępniania. Niezwykle ważne jest ustalenie zasad dotyczących tego, jakie treści można publikować, a także umiejętność właściwego konfigurowania ustawień prywatności w mediach społecznościowych.

Hasła i autoryzacja

Ważnym elementem profilaktyki cyfrowej jest uczenie dzieci i młodzieży (ale pewnie i dorosłych) tworzenia silnych, zróżnicowanych haseł oraz unikania stosowania tych samych danych logowania w wielu usługach. Warto również wprowadzać praktykę stosowania dwustopniowej weryfikacji, która w istotny sposób zwiększa poziom ochrony kont użytkowników.

Bezpieczne korzystanie z urządzeń i sieci

Regularne aktualizowanie systemów operacyjnych i instalowanie poprawek bezpieczeństwa to podstawa ochrony przed zagrożeniami cyfrowymi. Ważne jest także kształtowanie ostrożności w korzystaniu z publicznych sieci Wi-Fi, zwłaszcza w kontekście logowania się do kont i bankowości bez użycia dodatkowych zabezpieczeń, takich jak VPN.

Phishing, złośliwe oprogramowanie, ransomware (żądanie okupu)

Uczniowie powinni wiedzieć, jak rozpoznawać próby wyłudzenia danych – np. fałszywe wiadomości e-mail czy podejrzane linki. Cenne jest wprowadzanie praktyki regularnego wykonywania kopii zapasowych oraz procedur reagowania w sytuacjach kryzysowych.

Cyberprzemoc i etyka komunikacji online

Szkoła powinna wyposażać uczniów w umiejętność rozpoznawania różnych form przemocy cyfrowej oraz wiedzę, jak reagować zarówno w roli ofiary, jak i świadka. Równie ważne jest kształtowanie postaw empatii, asertywności i odpowiedzialności w komunikacji internetowej, które pozwalają budować kulturę wzajemnego szacunku także w świecie cyfrowym.

Krytyczna analiza treści i dezinformacja

W dobie nadmiaru informacji konieczne jest kształtowanie umiejętności odróżniania źródeł wiarygodnych od manipulacyjnych, sprawdzania danych i stosowania zasad fact-checkingu (poprawności informacji). Uczniowie powinni także rozumieć, jak działają algorytmy rekomendujące treści oraz jakie skutki niosą ze sobą bańki informacyjne.

Rola nauczycieli i szkolnej kultury cyfrowej

Nauczyciele pełnią funkcję przewodników w świecie cyfrowym – powinni nie tylko przekazywać wiedzę, lecz także modelować bezpieczne i odpowiedzialne wzorce korzystania z sieci. Ważnym elementem budowania szkolnej kultury cyfrowej są regulaminy dotyczące korzystania z urządzeń, systemów i zasobów online, porządkujące wspólne zasady, wspierające profilaktykę.

Propozycje działań szkolnych

Warsztaty i lekcje tematyczne

Jednym z najbardziej efektywnych sposobów jest organizacja zajęć poświęconych bezpieczeństwu w sieci,

dostosowanych do wieku uczniów. Mogą one obejmować symulacje prób phishingu, interaktywne quizy czy analizę przypadków naruszeń.

Wydarzenia cyfrowe

Cennym pomysłem są szkolne inicjatywy, takie jak Tydzień Bezpiecznego Internetu. W ich ramach warto zapraszać ekspertów – funkcjonariuszy policji, specjalistów cyberbezpieczeństwa czy lokalnych praktyków – którzy poprowadzą spotkania z uczniami, nauczycielami i rodzicami.

Spotkania z rodzicami

Rodzice powinni być partnerami szkoły w procesie wychowania cyfrowego. Organizowane spotkania mogą służyć informowaniu o najnowszych zagrożeniach oraz wskazywaniu dobrych praktyk, które należy stosować również w środowisku domowym.

Szkolne zespoły bezpieczeństwa cyfrowego

Warto powołać w szkołach grupy koordynatorów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo cyfrowe: monitorowanie incydentów, aktualizowanie procedur, prowadzenie działań profilaktycznych.

Materiały edukacyjne i kampanie informacyjne

Dobrym wsparciem są plakaty, infografiki i banery w szkolnej sieci, przypominające o podstawowych zasadach bezpieczeństwa. Takie działania wizualne skutecznie utrwalają dobre nawyki.

Procedury reagowania

Nieodzownym elementem systemu bezpieczeństwa są jasne procedury określające działania w przypadku naruszeń. Powinny one obejmować zgłoszenie incydentu, wsparcie ucznia, blokadę dostępu, a w razie potrzeby także współpracę z rodzicami, służbami i organami ścigania.

Refleksja na przyszłość

Kształtowanie kultury cyfrowej w szkole to proces długofalowy, wymagający konsekwencji i zaangażowania całej społeczności. Dobrze zaplanowane działania profilaktyczne i edukacyjne mogą nie tylko chronić uczniów przed zagrożeniami, ale także wyposażyć ich w kompetencje potrzebne do odpowiedzialnego i świadomego korzystania z potencjału współczesnej technologii, a to nic innego jak wkład w rozwój wielu kompetencji kluczowych

Aneta Klonowska jest nauczycielką konsultantką ds. technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) i edukacji cyfrowej w MODN w Elku

Nie daj się złowić w sieci!

Myśl dojrzewa w słowie

Współdziałanie nauczycieli religii i języka polskiego z wykorzystaniem techniki swobodnych tekstów

Znaczenie techniki swobodnych tekstów

Nauczanie oparte na technice swobodnych tekstów, opracowanej przez francuskiego pedagoga Célestina Freineta, stwarza wyjątkowe warunki rozwoju ucznia. Pozwala doskonalić i wzbogacać umiejętności językowe oraz daje przestrzeń do swobodnego wyrażania własnych myśli. Najwyższe znaczenie ma tu ekspresja słowna, odgrywająca rolę w osobistym przeżywaniu i przyswajaniu świata oraz w kształtowaniu postaw twórczych. Rozwijanie języka poszerza bowiem możliwości uzewnętrzniania i doskonalenia myśli.

Czym jest tekst swobodny

Tekst swobodny w pedagogice Freineta jest formą wypowiedzi pisemnej tworzonej dobrowolnie przez uczniów, opartą na ich własnych przeżyciach, przemyśleniach i zainteresowaniach, bez z góry narzuconego tematu czy formy. Stanowi jeden z kluczowych elementów tej pedagogiki, która opiera się na wolności, aktywności i współpracy. Charakteryzuje go pełna swoboda wyboru tematu – uczeń sam decyduje, o czym chce napisać, czy będzie to opowiadanie, refleksja, list, opis przeżyć, marzeń czy zdarzeń. Tekst ten ma charakter autentyczny, odzwierciedla bowiem osobiste doświadczenia i emocje dziecka. Brak w nim presji formalnej – na etapie tworzenia nie obowiązują sztywne ramy gramatyczne czy stylistyczne, ponieważ ważniejsza jest treść niż forma. Całości dopełnia szacunek dla indywidualności: nauczyciel nie ocenia tekstu w sposób tradycyjny, lecz wspiera ucznia, pomaga redagować i ukierunkowuje jego rozwój. Ważnym elementem jest publikacja i współdzielenie – prace uczniów bywają odczytywane w klasie, redagowane wspólnie, publikowane w gazetce szkolnej, książkach czy wysyłane do innych szkół w ramach korespondencji międzyszkolnej.

Cele tekstu swobodnego

Cele tekstu swobodnego są wieloaspektowe. Po pierwsze, sprzyja on rozwijaniu kompetencji językowych w sposób naturalny, wpisany w proces autentycznej ekspresji. Po drugie, wzmacnia poczucie wartości i sprawczości ucznia, który staje się twórcą, a nie tylko odtwórcą treści. Po trzecie, przyczynia się do budowania wspólnoty uczącej się, w której każdy głos jest ważny. Wreszcie, umożliwia dziecku ekspresję emocjonalną

i duchową, co ma szczególne znaczenie w kontekście wychowania religijnego i kształtowania postaw moralnych dzieci i młodzieży.

Rola nauczyciela

Rola nauczyciela, zarówno polonisty, jak i katechety, polega przede wszystkim na byciu towarzyszem i mentorem, a nie korektorem. Zadaniem nauczyciela jest zachęcanie uczniów do autentyczności i odwagi wyrażania siebie oraz wspieranie procesu redakcji – wspólnie z uczniami omawia się wybrane teksty, nie ingerując w ich treść. Równie istotne jest tworzenie przestrzeni do prezentowania i celebrowania twórczości uczniów, tak aby ich słowa mogły wybrzmieć i zostać zauważone.

Współpraca polonisty i katechety

Współpraca polonisty i katechety w tym zakresie otwiera wiele możliwości. Katecheta może inspirować uczniów do pisania, podając tematy refleksji, takie jak: „Kiedy czujesz, że Bóg jest blisko?”, „Twoje miejsce ciszy” czy „Co powiedziałby do mnie święty?”. Polonista zachęca następnie do wyrażenia tych przemyśleń w formie swobodnego tekstu, bez oceniania i z naciskiem na osobisty głos ucznia. Wspólna lekcja języka polskiego i religii może stać się przestrzenią, w której uczniowie, korzystając z kart refleksyjnych, ilustracji czy cytatów biblijnych, znajdują inspirację do pisania.

Na etapie redakcji polonista wspiera ucznia w precyzyjniejszym wyrażaniu myśli, jeśli ten tego potrzebuje, dbając jednak o zachowanie indywidualnego charakteru wypowiedzi. Katecheta natomiast pomaga uczniowi dostrzec i nazwać duchowy wymiar jego refleksji, towarzysząc mu w interpretacji przeżyć religijnych. Kolejnym krokiem jest prezentacja twórczości: teksty mogą być publikowane w szkolnej gazetce, prezentowane na wystawie, a także czytane podczas wspólnych spotkań, takich jak „Wieczór ze słowem”. Tego rodzaju wydarzenia można wzbogacić muzyką, modlitwą czy sztuką, na przykład poprzez ilustrowanie własnych tekstów. Można też stworzyć księgę klasowych refleksji. Taka wspólna księga jest świadectwem nie tylko rozwoju językowego, lecz także duchowego i emocjonalnego uczniów, a zarazem owocem twórczej współpracy polonisty i katechety.

Z mapą przez świat!

Zastosowanie projektu edukacyjnego do zaspakajania potrzeb uczniów

Diagnoza potrzeb uczniów – punkt wyjścia wspólnej podróży

Kompetencje w edukacji wczesnoszkolnej to połączenie wiedzy, umiejętności i postaw niezbędnych dla rozwoju dziecka i jego przygotowania do dalszego kształcenia. Kształtowanie ich jest kluczowe dla zapewnienia dzieciom solidnego fundamentu do dalszego rozwoju i sukcesu w życiu. Nie od razu da się zauważyć potrzeby dziecka, a rolą nauczyciela jest dogłębna obserwacja, by móc sprostać jego „wymaganiom” i ukierunkować je.

Współpraca z rodzicami – filar skutecznego działania

Jednak należy również pamiętać, że niezwykle ważną rolę są rodzice dziecka, którzy poznają swoje potomstwo od narodzin, wraz z jego rozwojem uczą się zachowań i zwyczajów dziecka, które kształtują, a później nawiązują współpracę ze szkołą. Rodzice odgrywają rolę zasadniczą. Wspaniale jest, gdy zdarzają się tacy, którzy szukają rozwiązań i wspólnie z wychowawcą działają na rzecz dziecka.

Od obserwacji do inspiracji – rola nauczyciela jako inicjatora działań

Jak zatem wspomóc dziecko w trudzie bycia uczniem, wspierać w jego codziennych wyzwaniach i wydobywać jego potencjał? Obserwacje doprowadziły mnie do niezwykle optymistycznych wniosków. Moi uczniowie to niezwykle bystre dzieci, pełne optymizmu, samowolności, otwarte na nowości, rozumiejące abstrakcyjne żarty, aktywne podczas lekcji i ambitne.

Planowanie projektu – dobór form do realnych potrzeb grupy

Skoro zatem mam wspaniałe dzieci, które pozwalają pięknie się prowadzić, można rozpocząć dodatkowe działania pogłębiające ich rozwój. A zatem świat dla tak ciekawskich małych istot niech stoi otworem! Na wędrowni z plecakiem moje dzieci jeszcze są za młode, ale palcem po mapie wędrować mogą śmiało, a bazowanie na nieograniczonej wyobraźni stwarza wiele możliwości, rozbudza ciekawość świata i pozwala na zobaczenie piękna w tym, co nas otacza i w tym, co czeka na nas w przyszłości. Wobec współczesnych problemów społecznych i cywilizacyjnych konieczne jest wdrażanie dzieci do rozumienia zależności oraz różnorodności występujących w świecie.

Najważniejsze jest dopasowanie form edukacyjnych do realnych potrzeb klasy lub grupy, a jeśli projekt obejmuje całą społeczność uczniowską, warto wziąć pod uwagę kondycję dzieci oraz wybrać najskuteczniejsze i angażujące metody pracy.

Realizacja krok po kroku – kreatywne metody pracy projektowej

Poznanie nowych zagadnień, wyciąganie wniosków i ciągły rozwój są nieodłącznym elementem pracy szkolnej. W obliczu stawianych wyzwań przed edukacją wczesnoszkolną nauczyciele nieustannie poszukują skutecznych metod, które pozwolą dzieciom rozwijać nie tylko wiedzę, ale także umiejętności oraz postawy niezbędne do funkcjonowania w świecie. Nauczyciel jest inicjatorem, inspiruje do pracy zespołowej, rozbudza w dzieciach chęć poznawania świata i człowieka.

Zainspirowana potrzebą kształtowania kompetencji kluczowych u dzieci, dzięki wsparciu dyrekcji oraz współpracy z nauczycielem współorganizującym proces kształcenia Julią Zubowicz przystąpiłyśmy do realizacji ogólnopolskiego projektu „Z mapą przez świat”. Kształtowanie postawy otwartej wobec świata i innych ludzi, wzmacnianie ciekawości poznawczej oraz pogłębianie wiedzy o środowisku przyrodniczym i społecznym to wartości, które przyświecały nam podczas realizacji projektu. Ponadto, treści programu edukacyjnego prowadziły do wielowymiarowego rozumienia zjawisk oraz prospołecznego wymiaru ludzkiego życia.

Uczenie przez działanie – dzieci odkrywają świat wszystkimi zmysłami

Pragnę podzielić się swoimi doświadczeniami z realizacji projektu przeprowadzonego w klasie II d Szkoły Podstawowej nr 1 w Ełku. Zrealizowaliśmy siedem modułów, z których każdy charakteryzował się unikalnym podejściem do nauki. Działania w klasach młodszych to podstawa, dlatego zajęcia opierały się na metodzie stacji zadaniowych, w których korzystaliśmy z technologii informacyjno-komunikacyjnych, obejmujących prezentacje multimedialne oraz interaktywne zadania z wykorzystaniem technologii cyfrowych. Pracowaliśmy w małych zespołach, poznawaliśmy przyrodę, sztukę, kulturę i zwyczaje innych „wymiarów”. Byliśmy pełnoprawnymi podróżnikami, z własnymi paszportami i biletami.

Projekt „Z mapą przez świat” jest doskonałym przykładem innowacyjnego podejścia, łączącego różnorodne aspekty edukacji, umiejętności, postawy niezbędne dla rozwoju małych uczniów. Zachęca ich do aktywnego odkrywania otaczającej rzeczywistości. Wykorzystane metody nauczania umożliwiły dzieciom samodzielne odkrywanie i zgłębianie wiedzy.

Każdy moduł obejmował wyznaczone stacje, przy których uczniowie w niewielkich grupach realizowali tematyczne zadania. Różnorodność aktywności od prac plastycznych po wykorzystanie materiałów multimedialnych umożliwiała dostosowanie działań do indywidualnych zainteresowań oraz umiejętności uczniów, sprzyjając tym samym ich wszechstronnemu rozwojowi i wspierając rozwijanie talentów.

W ramach zajęć uczniowie zaangażowali się w szereg działań, które pozwoliły im poznać każdy kontynent, zrozumieć jego kulturę, geografę i jego cechy. Sprawnie wyszukiwali dane w różnorodnych źródłach, takich jak encyklopedie, albumy czy Internet. Dzięki temu mieli możliwość rozwijania kreatywności, a jednocześnie pogłębiali wiedzę na temat symboliki różnych państw. Realizowane zadania pozwoliły dzieciom opanować poprawną pisownię i wymowę nazw geograficznych oraz umiejętność rozpoznawania głównych rzek, mórz i oceanów na świecie.

Podczas naszej wędrowki uczniowie dowiedzieli się, że Amazonia znajduje się w Ameryce Południowej i jest największym lasem deszczowym świata, charakteryzującym się unikalną fauną i florą. Poznali również kulturę plemion zamieszkujących ten region oraz ich tradycje muzyczne. Będąc w Ameryce Południowej dzieci zapoznały się z informacjami dotyczącymi Amazonki – najdłuższej rzeki tego kontynentu, a także Andów, które są najwyższym pasmem górskim w regionie, obejmującym aktywne i wygasłe wulkany.

W Ameryce Północnej poznaliśmy środowisko rdzennych ludów. Wiemy, że Missisipi to jedna z najdłuższych rzek oraz, że na kontynencie tym jest wiele parków narodowych, na przykład Yellowstone.

Azję poznaliśmy jako kontynent o różnych kulturach, tradycjach i religiach. Mieliśmy okazję podziwiać osiągnięcia architektoniczne, takie jak Wielki Mur Chiński, potężne góry Himalaje, będące najwyższym łańcuchem na ziemi oraz wulkany jak Fuji w Japonii.

W Europie poznaliśmy historie artystów, m.in. Leonarda da Vinci, Vincenta van Gogha, a także różnorodne tradycje i języki. Sprawdzaliśmy ukształtowanie terenu od gór po niziny.

Cudownie było podziwiać Wielką Rafę Koralową w Australii! W Afryce uczniowie zdobyli wiedzę o starożytnym Egipcie i budowlach piramid. Dowiedzieli się

również, że Nil to najdłuższa rzeka świata, a geografia kontynentu obejmuje pustynię Saharę i góry Atlas.

Odwiedzając Antarktydę, zyskaliśmy wiedzę o jej ekstremalnych warunkach i o zwierzętach przystosowanych do życia w zimnym klimacie, takich jak pingwiny i foki oraz o znaczeniu badań naukowych prowadzonych w tym regionie. Tematykę Antarktydy przybliżyła nam również omawiana lektura „Zaczarowana Zagroda” A. Cz. Centkiewiczów.

Po każdej odbytej podróży uczniowie utrwalali zdobyte wiadomości, tworząc kreatywne prace. Zafascynowani różnorodnością krajobrazów tworzyli piękne plakaty i obrazy, rysowali budowle, takie jak na przykład Statua Wolności. Budowali modele domów, używając materiałów z recyklingu, doskonaląc przy tym swoje zdolności manualne. Rozwijając umiejętności artystyczne, wykonali makiety znanych europejskich zabytków, takich jak Wieża Eiffla czy Koloseum. Niesamowitym przeżyciem była możliwość przebrania się w tradycyjne kimono, dzięki uprzejmości pani nauczycielki geografii, która udostępniła nam również inne zgromadzone rekwizyty przywiezione z różnych zakątków Azji! W ramach twórczych działań, dzieci wykonały modele piramid oraz tradycyjnych afrykańskich chat, korzystając z materiałów takich jak papier, karton i glina, a z kostek cukru zbudowały zagrodę dla pingwinów.

Bogaty zasób edukacyjny

Niezbędne w dzisiejszym społeczeństwie interaktywne technologie, które stały się istotnym elementem współczesnej edukacji, umożliwiły wykorzystanie narzędzi, takich jak tablice multimedialne, komputery i aplikacje edukacyjne, które uatrakcyjniły nasze zajęcia, pozwoliły dzieciom na interaktywną naukę i skłoniły do większego zaangażowania. Uczniowie tworzyli własne projekty, mapy, na których zaznaczali najważniejsze rzeki i góry, zbierali informacje o różnych plemionach afrykańskich, tworząc multimedialne prezentacje, do których wykorzystywali ilustracje oraz grafiki przedstawiające zabytki, krajobrazy, kulturę danego kontynentu, a następnie prezentowali swoje prace. Nie tylko rozwinęło to

ich umiejętności techniczne, ale również wzbogaciło ich kreatywność. Technologie interaktywne pozwalają na dostosowanie procesu nauczania do indywidualnych potrzeb uczniów i każdy mógł pracować we własnym tempie. Dzieci nauczyły się, że technologie oferują bogaty zasób edukacyjny, na przykład filmy, artykuły, interaktywne mapy, dzięki czemu mogą lepiej zrozumieć omawiane tematy i wzbogacić swoją wiedzę.

Podczas wykładów i dyskusji uczniowie poznawali interesujące informacje i ciekawostki dotyczące poszczególnych kontynentów, rozwijając umiejętności argumentacji oraz zdolność słuchania innych, co jest istotne w nauce współpracy. Wspaniale było obserwować jak uczniowie, którzy szczególnie interesują się nauką oświeceni wykorzystali doskonałą okazję do zaprezentowania swoich zainteresowań, aktywnie uczestniczyli w rozmowach. Nie tylko umożliwiło to wykazanie się wiedzą i utrwalenie jej w atrakcyjny sposób, ale wzbogaciło dyskusję, inspirując innych do zadawania pytań i poszerzania własnych horyzontów, otwierania nowych obszarów zainteresowań oraz wzbudzania motywacji do nauki. Była to niezwykła lekcja o tym, jak dzielić się swoją pasją z rówieśnikami, co miało ogromny wpływ na wzmocnienie ich pewności siebie oraz umiejętności komunikacyjne. Takie interakcje sprzyjały budowaniu atmosfery wzajemnego szacunku i współpracy w grupie, co w procesie edukacyjnym jest niezwykle ważne.

Ewaluacja poprzez zabawę – podsumowanie wiedzy i umiejętności

Kończąc naszą przygodę wzięliśmy udział w turnieju „Milionerzy”, który wprowadził element rywalizacji i zabawy. Uczniowie bardzo chętnie angażowali się w przygotowanie pytań i odpowiadali na nie z entuzjazmem. To doświadczenie pozwoliło na utrwalenie wiedzy, jak również stworzyło atmosferę radości i zdrowego współzawodnictwa. Chociaż nie zdobyliśmy fortuny, to cenne doświadczenia i wiedza zostaną z nami na całe życie!

Efekty projektu – co zyskali uczniowie i nauczyciel

Jakie korzyści przyniósł nam udział w projekcie „Z mapą przez świat”? Otóż realizacja projektu przyniosła szereg pozytywnych efektów i korzyści, które były widoczne zarówno w postawie uczniów, jak i w ich osiągnięciach, i z pewnością będą miały długotrwały wpływ na ich rozwój. Moi uczniowie zyskali zrozumienie różnorodności kulturowej i przyrodniczej świata, co wpłynęło na ich otwartą postawę wobec innych ludzi. Ostatecznie pogłębiła się więź między dziećmi, a także między dziećmi i mną jako wychowawcą.

Praca w grupach jest niezwykle wartościowym doświadczeniem, które sprzyja rozwijaniu wielu umiejętności interpersonalnych u dzieci. Dzieci nauczyły się dzielić

obowiązkami, słuchać się nawzajem oraz wspólnie rozwiązywać problemy. Uczniowie mieli okazję do wykazania się kreatywnością, stymulowały twórcze podejście do nauki, stali się zmotywowani i przygotowani do kolejnych wyzwań w przyszłości.

Kreatywność w pracy nauczyciela jest nieodłącznym elementem. Dla mnie, jako nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej udział w projekcie był niezwykle inspirujący i miał pozytywny wpływ na mój rozwój zawodowy. Dzięki realizacji projektu rozwinęłam swoje umiejętności pedagogiczne i pogłębiłam swoją wiedzę dotyczącą metod nauczania. Obserwowanie, jak dzieci rozwijają się, osiągają sukcesy i stają się bardziej pewne siebie, było niezwykle satysfakcjonujące i przyniosło ogromną motywację do dalszego działania. Tworzenie stacji zadaniowych, które angażowały dzieci na wielu płaszczyznach, otworzyło przede mną nowe możliwości w prowadzeniu zajęć.

Z perspektywy czasu mogę stwierdzić, że projekt nie tylko wzbogacił wiedzę uczniów, ale także przyczynił się do ich wszechstronnego rozwoju społecznego i emocjonalnego. Stał się nie tylko nauką o geografii, ale także wspaniałą podróżą przez historię i kulturę. Dzieci nauczyły się, jak efektywnie przekazywać informacje oraz jak przygotować się do wystąpień publicznych.

Refleksja na przyszłość – inspiracja do kolejnych działań

Jestem przekonana, że innowacyjne podejście do nauczania, takie jak projekt edukacyjny jest kluczowe w kształtowaniu przyszłych pokoleń. Zachęcam innych nauczycieli do podejmowania podobnych inicjatyw, aby wspólnie tworzyć lekcje dla naszych uczniów pełne inspiracji i możliwości, aby mogli doświadczyć tych samych korzyści i radości, które towarzyszyły mnie i moim uczniom podczas tej edukacyjnej podróży.

Kiedy wielkie słowa stają się dzieciom bliskie i zrozumiałe

Jak uczyć dzieci patriotyzmu?

Dziecko w wieku przedszkolnym odbiera świat w bardzo konkretny sposób. Uczy się poprzez doświadczanie i przeżywanie. Jego rozwój poznawczy jest ściśle skorelowany z rozwojem ruchowym. Jednym słowem mózg dziecka rozwija się wtedy i najbardziej wtedy, kiedy jego ciało się rusza. Nieodłącznym elementem rozwoju każdego przedszkolaka jest także zabawa. Jest to naturalny sposób, w jaki dzieci uczą się nowych umiejętności, eksplorują otoczenie i rozwijają swoją wyobraźnię, poszerzają swoją wiedzę.

Patriotyzm to pojęcie patetyczne (łac. *patria* = ojczyzna) postawa szacunku, umiłowania i oddania własnej ojczyźnie oraz chęć ponoszenia za nią ofiar i pełną gotowość do jej obrony, w każdej chwili (cyt. Wikipedia).

Należy więc zadać sobie pytanie: Czy można nauczyć przedszkolaka patriotyzmu, nawiązując do naszych wcześniejszych przemyśleń dotyczących rozwoju dziecka w wieku przedszkolnym? Czy ruch i zabawa to dobre metody na rozwijanie u najmłodszego pokolenia wartości patriotycznych? A jeżeli tak, to jak to zrobić?

Moim zdaniem tylko poprzez zabawę i zajęcia ruchowe możemy wprowadzić dzieci w trudny dla nich świat symboli, pojęć abstrakcyjnych i wartości. Patriotyzmu nie można dotknąć, posmakować, czy powąchać. Można go jednak próbować zrozumieć. Do przedszkolaka najbardziej przemawiają bajki. Świat magicznych stworów, wróżek, przytulank, czy rozmawiających ludzkim głosem zwierząt to świat zrozumiały i przyjazny dzieciom.

Kiedy połączymy ze sobą wszystkie te formy, czyli ruch, zabawę i bajki, powstaną bardzo ciekawe i wartościowe zajęcia. W momencie zaś, kiedy to do tych składników, dołożymy patriotyzm, sprawimy, że wielkie słowa staną się bliskie i zrozumiałe dla dzieci.

„Opowieść jogowa o Lechu, Czechu i Rusie”

Moją propozycją na zajęcia kształtujące wartości patriotyczne u dzieci w wieku przedszkolnym, ale też i wczesnoszkolnym są opowieści jogowe, a jedną z nich jest „Opowieść jogowa o Lechu, Czechu i Rusie”.

Poniżej przedstawiam propozycję zajęć/lekcji, które/ą można modyfikować w dowolny sposób. Mam nadzieję, że zainspiruję nauczycieli edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej do stworzenia innych niż zazwyczaj, nietypowych zajęć z wartościami patriotycznymi.

Temat: Patriotycznie o Lechu, Czechu i Rusie

Pomoce dydaktyczne: mata do zajęć; płyta z nagraniem muzyki do ćwiczeń (Smerfne hity Dubi dubi dub: piosenka Gargamela Smerfne hity); muzyka relaksacyjna odgłosy lasu; tekst bajki jogowej „O Lechu, Czechu i Rusie”; tekst opowiadania relaksacyjnego „W lesie, w borze, w kniei”; rysunek orla – schematyczny na czerwonej kartce; białe piórka; ilustracje symboli narodowych – godło, flaga, mapa Polski.

Zajęcia wstępne

1. Nauczyciel wita się z przedszkolakami.
2. Prosi, aby wszyscy zdjęli buty i skarpety, następnie usiedli na matach, w taki sposób, aby nogi zawiązały się w kokardkę.
3. Pokazuje dzieciom ilustracje z symbolami narodowymi – godło, flaga, mapa Polski.
4. Pyta, czy wiedzą, jak powstała Polska, skąd wziął się nasz kraj. Opowiada, że wszystko zaczęło się bardzo, bardzo dawno temu oraz, że za chwilę razem z jogą przenieśmy się do tych odległych czasów.
5. Zanim przeniesiemy się w czasie, musimy wykonać rozgrzewkę, aby nasze ciało było gotowe na przygodę.

Zajęcia główne

1. Nauczyciel prowadzi krótką (3-4 minuty) rozgrzewkę do skocznej muzyki. Dzieci naśladują ruchy nauczyciela (m.in. skoki, bieg w miejscu, skłony, przysiady, kręcenie biodrami, itp.) – muzyka np. Smerfne hity Dubi dubi dub, piosenka Gargamela – rozgrzewamy wszystkie partie ciała.
2. Dzieci kładą się w pozycji krokodyla, przez 2 minuty skupiają się na swoim oddechu, próbują odpocząć.
3. Nauczyciel prosi dzieci, aby powoli przeciągnęły się i usiadły. Zaprasza ich na opowieść jogową „O Lechu, Czechu i Rusie”:
Dawno, dawno temu w krainie lasów, rzek i jezior mieszkało trzech braci rycerzy wojowników – pozycje wojownik 1, wojownik 2, wojownik 3.

Pewnego dnia bracia wojownicy postanowili ruszyć przez las, aby znaleźć miejsce na swoje grody, czyli miejsce, gdzie mogą zamieszkać ze swoimi rodzinami – pozycje drzewo, drzewo w parach.

Przemierzając lasy i knieje, spotykali tam różnorodne zwierzęta: widzieli duże jelenie – pozycja jeleni, oraz małe żaby – pozycja żaba, i polne myszki – pozycja mysz, kamień, dziecko. Pierwszemu wojownikowi towarzyszył pies – pozycja pies z głową w dół.

Pewnego dnia Rus, pierwszy z braci, postanowił, że nie będzie dalej wędrować i właśnie w tym miejscu pozostanie i założy swój gród. Bracia pożegnali się. Rus pozostał a Lech i Czech ruszyli dalej – pozycja w parze podwójny wojownik.

Bracia mieli do pokonania niebezpieczną drogę. W trawie czaiły się węże – pozycja kobra, musieli pokonać rwące rzeki – pozycja półmostek.

Po wielu dniach podróży dotarli do wielkiej góry – pozycja góra. Rozbili obóz u jej stóp. Przyszedł wtedy Czech do Lecha i powiedział, że tu zostaje i założy osadę dla swego ludu. Czech więc pozostał na górze, a Lech powędrował dalej.

Po kilku dniach podróży Lech dotarł do miejsca, które bardzo mu się spodobało, w rzekach było dużo ryb – pozycja ryba, a w lasach zwierzyny.

Nagle z nieba rozległ się krzyk. Lech spojrział w niebo i ujrzał wielkiego białego orła lądującego w gnieździe. Widok zapierał dech w piersiach. Biel piór ptaka odcinała się pięknie na tle czerwieni nieba i zachodzącego właśnie słońca – pozycja orzeł.

W tym właśnie miejscu zbudowano gród. Na cześć ptaka, nazwano ten gród Gniezmem, zaś biały orzeł na tle czerwieni stał się godłem rodu Lecha, a później całego państwa polskiego.

5. Nauczyciel prosi dzieci, aby usiadły i chwilę rozmawia z nimi na temat Polski, znaczenia słów: Polak, patriota, Polska, ojczyzna. Dzieci próbują znaleźć swoje definicje wyżej wymienionych słów.

6. Nauczyciel rozdaje dzieciom czerwone kartki z konturami orła oraz białe piórka. Zadaniem dzieci jest przedmuchać piórka w kontury obrazka, tak żeby powstał obrazek – biały orzeł na czerwonym tle.

7. Zabawa ruchowa na utrwalanie asan „Razem możemy więcej” – dzieci łączą się w pary, nauczyciel pokazuje ilustracje bądź też mówi nazwę danej asany (najlepiej z dzisiejszej opowieści jogowej), zadaniem dzieci jest swobodna interpretacja tej asany – czyli wykonanie jej razem w parze.

Zajęcie końcowe

1. Ćwiczenia relaksacyjne i oddechowe – nauczyciel prosi, aby dzieci położyły się na plecach, zamknęły oczy, wsłuchały się w muzykę (odgłosy lasu) i jego głos. Nauczyciel opowiada: „W lesie, w borze, w kniei”. Opowieść relaksacyjna

Położcie się proszę na plecach, ręce i nogi niech leżą swobodnie wzdłuż ciała. Słyszycie odgłosy lasu.

Zamknijcie oczy. Czas uspokoić swój oddech. Połóżcie ręce na swoim brzuchu. Czy czujecie jak unosi się do góry, kiedy bierzecie wdech? A teraz wydech. Gdzie są wasze ręce, na dole czy na górze?

Wędrujemy poprzez lasy, tak jak trzej bracia, pokonujemy niebezpieczną drogę, omijamy dzikie zwierzęta. Za chwilę będziemy już bezpieczni, tak właśnie trafiliśmy na leśną polanę pełną kwiatów – spróbujmy je powąchać – wdech nosem i wydech nosem, wdech nosem i wydech nosem.

Położcie znowu ręce na swoim brzuchu. Czy czujecie jak unosi się do góry, kiedy bierzecie wdech. Teraz wydech. Gdzie są wasze ręce, czujecie jak lekko opadają?

Słyszycie w oddali szumi strumyk, wiatr wieje przyjemnie, owiewa wszystkie części waszego ciała. Zaczyna od dołu od waszych stóp, kostek, łydek, kolan i uda. Wieje coraz wyżej przez brzuch, ramiona, ręce, szyję, aż do głowy. Ten wiatr psotnik rozwiewa włosy.

Idziemy dalej. Zaszliśmy do pięknego miejsca, gdzie mieszka ogromny ptak. To orzeł biały woła was.

Moi drodzy czas powoli opuścić ten pradawny las. Poruszajcie powoli swoimi rękoma i nogami, otwórzcie oczy, poruszajcie głową.

Kto ma już ochotę, przeciąga się i ziewa szeroko. Kto ma już ochotę, siada, krzyżuje nogi, prostuje plecy.

2. Nauczyciel dziękuje dzieciom za zajęcia, dzieci zakładają skarpety i obuwie, porządkują salę.

Refleksje na przyszłość

Patriotyzmu warto uczyć dzieci nie przez same definicje i wzniosłe hasła, lecz poprzez doświadczenie, ruch, zabawę i wyobraźnię. Dzięki opowieściom, łączącym ruch z narracją o symbolice narodowej, dzieci mogą w naturalny sposób poznawać historię i kulturę swojego kraju. Takie zajęcia nie tylko rozwijają sprawność i wrażliwość najmłodszych, ale także kształtują ich emocjonalną więź z ojczyzną. „Wielkie słowa” stają się bliskie, a patriotyzm nabiera realnego, żywego znaczenia.

Ucz przed potrzebą, nie po fakcie

Edukacja zdrowotna nowy przedmiot w szkole

Tytuł najlepiej oddaje sens wprowadzenia w szkole nowego przedmiotu **edukacja zdrowotna**. W czasach, gdy dzieci i młodzież coraz częściej zmagają się z problemami zdrowia psychicznego, brakiem ruchu, złymi nawykami żywieniowymi czy presją społeczną, nie wystarczy „ratować” – trzeba z wyprzedzeniem **zapobiegać, edukować, wzmacniać**.

Edukacja zdrowotna nie jest odpowiedzią na kryzys, lecz **narzędziem budowania odporności** – fizycznej, psychicznej i społecznej. To przedmiot, który uczy, jak zadbać o siebie **zanim** pojawi się zagrożenie. Jak być świadomym, odpowiedzialnym, spokojnym i zdrowym człowiekiem na co dzień.

W związku z wejściem w życie nowej podstawy programowej, od 1 września 2025 r. w polskich szkołach wprowadzony został nowy przedmiot – **edukacja zdrowotna (EZ)**. Podczas konferencji zorganizowanej w MODN nauczyciele już uprawnieni oraz nauczyciele, którzy będą mogli nabyć uprawnienia do prowadzenia EZ oraz dyrektorzy mieli okazję zapoznać się z podstawami prawnymi, założeniami programowymi i praktycznymi aspektami wdrażania EZ.

Teresa Truchan, trener edukacji zdrowotnej, przedstawiła nauczycielom nowego przedmiotu zarys podstawowych zagadnień: podstawy prawne dotyczące organizacji EZ w szkole, podstawa programowa EZ – co muszą wiedzieć, aby przygotować się do spotkania z rodzicami na temat EZ i o pierwszej lekcji EZ w klasie.

Podstawy prawne organizacji EZ w szkole

Zgodnie z nowelizacją rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki w sprawie ramowych planów nauczania edukacja zdrowotna stała się od 2025/2026 roku nieobowiązkowym przedmiotem nauczania w klasach IV–VIII szkoły podstawowej oraz w szkołach ponadpodstawowych.

Podstawą prawną do organizacji przedmiotu są:

- znowelizowana **podstawa programowa kształcenia ogólnego**,
  - zapisy w **statucie szkoły** (dotyczące m.in. klasyfikacji i oceniania),
  - aktualizacja **arkusza organizacyjnego szkoły** oraz przydział godzin w planie lekcji.
- Przedmiot może być prowadzony przez nauczycieli wychowania fizycznego, biologii, edukacji dla bezpieczeństwa lub pedagogów szkolnych – po przeszkoleniu.

Podstawa programowa edukacji zdrowotnej – co trzeba wiedzieć

Główne cele edukacji zdrowotnej:

- rozwijanie świadomości i odpowiedzialności za własne zdrowie fizyczne, psychiczne i społeczne,
- kształtowanie pożądanych postaw prozdrowotnych i profilaktycznych,
- rozwijanie kompetencji w zakresie higieny, aktywności fizycznej, zdrowego odżywiania, bezpieczeństwa emocjonalnego i relacji rówieśniczych,
- przeciwdziałanie uzależnieniom i zachowaniom ryzykownym.

Treści programowe podzielone są na 4 obszary:

- 1. Zdrowie fizyczne** – aktywność ruchowa, sen, higiena, odżywianie.
- 2. Zdrowie psychiczne i emocjonalne** – radzenie sobie z emocjami, stres, samoocena.
- 3. Relacje i zdrowie społeczne** – komunikacja, asertywność, przeciwdziałanie przemocy.
- 4. Bezpieczeństwo i profilaktyka** – pierwsza pomoc, uzależnienia, media cyfrowe.

Jak przygotować się do spotkania z rodzicami?

Wdrożenie nowego przedmiotu wymaga nie tylko gotowości organizacyjnej, ale również **wsparcia i zrozumienia ze strony rodziców**. Dlatego szkoły powinny zaplanować na początku roku szkolnego zebrania informacyjne, podczas których:

- przedstawiony zostanie **cel i zakres** edukacji zdrowotnej,
  - wyjaśnione zostaną zasady oceniania,
  - rodzice będą mogli **zadawać pytania** i zgłaszać ewentualne obawy,
  - szkoła zaprezentuje **materiały dydaktyczne**, z których będzie korzystała.
- Dobrze przygotowane spotkanie pomoże budować **zaufanie i współodpowiedzialność** rodziców na zdrowie dzieci.

Pierwsza lekcja edukacji zdrowotnej – od czego zacząć?

Pierwsze spotkanie z uczniami to okazja do:

- wyjaśnienia, **czym jest zdrowie** w ujęciu WHO (fizyczne, psychiczne, społeczne),
- przedstawienia celów i tematów, które będą poruszane na zajęciach,
- stworzenia **kontraktu klasowego**, który będzie oparty na szacunku, poufności i otwartości,

- włączenia uczniów do rozmowy: „Czym dla mnie jest zdrowie?”, „Jak dbam o siebie na co dzień?”,
  - przeprowadzenia prostego ćwiczenia integracyjnego lub autorefleksyjnego (np. „Mój plecak zdrowia”).
- Ważne, by od początku budować **bezpieczną atmosferę**, opartą na akceptacji i dialogu. Edukacja zdrowotna ma nie tylko informować, ale też wzmacniać, rozwijać i towarzyszyć uczniom w ich rozwoju osobistym.

Janusz Tkaczow

Zdrowie psychiczne dzieci i młodzieży staje się jednym z kluczowych wyzwań współczesnej szkoły. Przedstawione w artykule wyniki badań z powiatu ełckiego pokazują, jak uczniowie i ich rodzice postrzegają kondycję psychiczną młodych ludzi oraz jakie wnioski płyną z tego dla codziennej praktyki wychowawczej. Zachęcamy do lektury i refleksji nad tym, jak w szkolnej rzeczywistości wzmacniać dobrostan psychiczny uczniów. Zachęcamy do zapoznania się podczas form doskonalenia MODN z raportem „Kondycja psychiczna a jakość życia uczniów szkół powiatu ełckiego z perspektywy uczniów i ich rodziców” opracowanym przez Janusza Tkaczowa, do którego badania przeprowadzili Hanna Zienkiewicz i Janusz Tkaczow.

Kondycja psychiczna uczniów powiatu ełckiego – co wynika z badań dla praktyki szkolnej

We wrześniu 2025 r. w powiecie ełckim przeprowadzono badania dotyczące zdrowia psychicznego i jakości życia uczniów klas VII–VIII szkół podstawowych oraz szkół ponadpodstawowych. Ankieta objęła 544 uczniów i 203 rodziców. Wyniki pokazują nie tylko obraz kondycji psychicznej młodzieży, lecz także różnice w postrzeganiu jej sytuacji przez uczniów i ich rodziców.

Dom – bezpieczna przystań czy miejsce samotności?

Zdecydowana większość uczniów i rodziców widzi dom jako bezpieczne miejsce. Jednak młodzież częściej niż dorośli sygnalizuje poczucie izolacji, samotności czy braku rozmowy. Aż 18% uczniów przyznaje, że często izoluje się od domowników, a 10% doświadcza poczucia samotności – podczas gdy rodzice dostrzegają te zjawiska rzadziej (odpowiednio 7% i 4%).

Wniosek z raportu: część problemów uczniów pozostaje niewidoczna dla rodziców.

Rekomendacja dla szkoły: warto systematycznie wzmacniać poczucie bezpieczeństwa psychicznego uczniów poprzez działania wychowawczo-profilaktyczne, a w trudniejszych przypadkach specjalistyczne wsparcie psychologiczno-pedagogiczne.

Rówieśnicy – źródło siły i zagrożeń

Relacje z rówieśnikami są dla uczniów najważniejszym punktem odniesienia. Większość podkreśla przyjaźń, wzajemną pomoc i możliwość rozmowy. Jednocześnie 7–9% uczniów przyznaje, że doświadcza wyśmiewania, obaw czy dokuczania.

Wniosek z raportu: rówieśnicy są źródłem wsparcia, ale istnieje grupa narażona na przemoc rówieśniczą.

Refleksja na przyszłość

Nowy przedmiot edukacja zdrowotna to krok w stronę bardziej świadomej, holistycznej edukacji, która dostrzega, że bez zdrowia nie ma uczenia się. Wprowadzenie go do szkół to nie tylko zmiana w siatce godzin, ale również **szansa na wzmocnienie kompetencji życiowych uczniów**, wsparcie ich dobrostanu i tworzenie zdrowszego społeczeństwa.

Rekomendacja dla szkoły: organizować zajęcia rozwijające empatię, wrażliwość na potrzeby innych i umiejętność rozwiązywania konfliktów. Warto przy tym korzystać z lekcji wychowawczych jako przestrzeni do kształtowania kompetencji społecznych.

Emocje i poczucie sprawstwa

Ponad połowa uczniów deklaruje dobry nastrój (55%) i poczucie radzenia sobie z problemami (39%). Jednak 31% uczniów wskazuje na częste zniechęcenie, a 24% – lęk o przyszłość.

Wniosek z raportu: część uczniów nie wierzy we własną skuteczność i sygnalizuje brak poczucia sensu.

Rekomendacja dla szkoły: uwzględniać w działaniach wychowawczo-profilaktycznych rozwijanie samooceny, poczucia wartości i sprawstwa uczniów. Tworzyć sytuacje edukacyjne, które pozwalają młodym doświadczać sukcesu i uczyć się szukania rozwiązań w sytuacjach trudnych.

Internet – codzienność i wyzwanie

65% uczniów przyznaje, że bardzo często korzysta z Internetu i mediów społecznościowych, a 11% źle się czuje, gdy nie ma dostępu do sieci. Część młodzieży podejmuje próby ograniczenia czasu online (38%), lecz rodzice zauważają to rzadko (8%).

Wniosek z raportu: nadmierne korzystanie z Internetu niesie ryzyko uzależnień behawioralnych, a rodzice nie zawsze dostrzegają samokontrolę podejmowaną przez dzieci.

Rekomendacja dla szkoły: wdrażać programy dotyczące bezpiecznego korzystania z sieci, cyberprzemocy i profilaktyki uzależnień cyfrowych.

Strategie radzenia sobie ze stresem

Najczęściej wskazywane sposoby: słuchanie muzyki (71%), hobby (38%) i sport (29%). 9% uczniów sięga jednak po używki, a 29% reguluje napięcie jedzeniem.

Wniosek z raportu: część strategii jest adaptacyjna, ale obecne są również zachowania ryzykowne.

Rekomendacja dla szkoły: promować zdrowe sposoby radzenia sobie ze stresem – poprzez sport, zajęcia artystyczne, rozwijanie pasji i inicjatywy klasowe. Uświadamiać młodzież i rodziców o zagrożeniach używkami i nadmiernym korzystaniem z mediów.

Samocena i obraz siebie

Większość uczniów (51%) deklaruje zadowolenie z siebie, ale aż 27% chciałoby coś zmienić w swoim wyglądzie. Rodzice postrzegają dzieci bardziej pozytywnie – 59% uważa, że posiadają one wiele dobrych cech, podczas gdy sami uczniowie deklarują to rzadziej (40%).

Wniosek z raportu: młodzież częściej niż rodzice doświadcza niepewności związanej z wyglądem i poczuciem własnej wartości.

Rekomendacja dla szkoły: wzmacniać akceptację i poczucie wartości w grupie rówieśniczej oraz promować pozytywne wzorce osobowe w szkole.

Jak przedłożyć wnioski na codzienną pracę?

1. Godzina wychowawcza: raz w miesiącu poświęć ją rozmowie o emocjach i radzeniu sobie ze stresem.

2. Ćwiczenia uważności: 5 minut świadomego oddechu w klasie może poprawić koncentrację i obniżyć napięcie.

3. Tablica wdzięczności: uczniowie zapisują, za co są wdzięczni danego dnia – wzmacnia to pozytywne postrzeganie siebie i otoczenia.

4. Warsztaty z rodzicami: pokazuj różnice między tym, co deklarują uczniowie, a jak sytuację widzą dorośli – buduje to uważność i lepsze rozumienie potrzeb dzieci.

5. Zajęcia o higienie cyfrowej: ucz uczniów planowania czasu online i krytycznego podejścia do mediów społecznościowych.

Podsumowanie

Badania z powiatu ełckiego pokazują młodzież pełną energii i zasobów, ale jednocześnie obciążoną lękiem, poczuciem izolacji i presją. Wnioski są jasne: szkoła, obok rodziny, musi aktywnie wspierać zdrowie psychiczne uczniów. To oznacza tworzenie przestrzeni dialogu, wzmacnianie samooceny, kształtowanie odporności psychicznej i wprowadzanie profilaktyki cyfrowej.

Dzięki świadomej pracy wychowawczej, rozwijaniu kompetencji nauczycieli i współpracy z rodzicami możemy nie tylko poprawić dobrostan uczniów, ale także przygotować ich do dorosłego życia – pełnego wyzwań, ale i możliwości.

Zapraszamy nauczycieli do MODN w Ełku, gdzie macie wsparcie doradców metodycznych. Jesteśmy z Wami!

Beata Wielgat

Od diagnozy do sukcesu – współpraca szkoły z MODN daje moc podnoszenia efektywności kształcenia

Wyzwania współczesnej szkoły

Współczesna szkoła stoi przed wieloma wyzwaniami związanymi z efektywnością nauczania, motywacją uczniów i koniecznością dostosowania metod dydaktycznych do zmieniającej się rzeczywistości. Odpowiedzią na te potrzeby jest współpraca szkoły z Mazurskim Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli (MODN), który oferuje szkołom i placówkom oświatowym **kompleksowe wspomaganie** – systemowe wsparcie w diagnozowaniu potrzeb, planowaniu rozwoju i wdrażaniu działań podnoszących jakość edukacji.

Kompleksowe wspomaganie

Wyniki egzaminu ósmoklasisty to nie tylko statystyka – to cenna wskazówka, w którym kierunku powinna rozwijać się szkoła. Dzięki kompleksowemu wspomaganiu nauczyciele, doradcy metodyczni i konsultanci MODN tworzą wspólny program rozwoju, który łączy diagnozę potrzeb z praktycznymi działaniami. Efekt? Lepsze wyniki uczniów, spójniejsza praca zespołów

przedmiotowych i trwale podnoszenie jakości kształcenia oparte na kulturze współpracy.

Podstawa prawna

Zasady funkcjonowania publicznych placówek doskonalenia nauczycieli reguluje rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 maja 2019 r. w sprawie placówek doskonalenia nauczycieli (Dz.U. z dnia 6 czerwca 2019 r.), które w §20 ust. 1 stwierdza, że „publiczne placówki doskonalenia realizują zadania obowiązkowe przez:

1) organizowanie i prowadzenie wspomaganie szkół i placówek, polegającego na zaplanowaniu i przeprowadzeniu działań mających na celu poprawę jakości pracy szkoły lub placówki w zakresie wynikającym z kierunków polityki oświatowej oraz wprowadzanych zmian w systemie oświaty; wymagań stawianych wobec szkół i placówek, określonych w przepisach lub innym wskazanym przez szkołę lub placówkę, wynikającym z potrzeb szkoły lub placówki, obejmującego:

- a) pomoc w diagnozowaniu potrzeb szkoły lub placówki,
  - b) ustalenie sposobów działania prowadzących do zaspokojenia potrzeb szkoły lub placówki,
  - c) zaplanowanie form wspomagania i ich realizację,
  - d) wspólną ocenę efektów i opracowanie wniosków z realizacji zaplanowanych form wspomagania;
- 2) organizowanie i prowadzenie sieci współpracy i samokształcenia dla nauczycieli oraz dyrektorów szkół i placówek, którzy w zorganizowany sposób współpracują ze sobą w celu doskonalenia swojej pracy, w szczególności poprzez wymianę doświadczeń;
  - 3) prowadzenie innych form doskonalenia: seminariów, konferencji, wykładów, warsztatów, szkoleń;
  - 4) udzielanie konsultacji;
  - 5) upowszechnianie przykładów dobrej praktyki.

Dokument ten określa, że wspomaganie ma charakter procesowy i obejmuje następujące etapy:

1. Diagnoza potrzeb szkoły – prowadzona we współpracy z dyrektorem i nauczycielami, często oparta na analizie wyników egzaminów zewnętrznych, w tym egzaminu ósmoklasisty.
2. Opracowanie rocznego planu wspomagania – dostosowanego do realnych potrzeb placówki i jej uczniów.
3. Realizacja działań rozwojowych – szkolenia, warsztaty, konsultacje oraz praca w zespołach nauczycielskich, prowadzona przy wsparciu doradców metodycznych i konsultantów MODN.
4. Ewaluacja i podsumowanie – ocena skuteczności działań i planowanie kontynuacji.

Diagnoza – punkt wyjścia do zmian

Jednym z najważniejszych elementów wspomagania jest **diagnoza potrzeb szkoły w tym szczegółowa analiza wyników egzaminów zewnętrznych**, która pozwala trafnie określić przed jakimi wyzwaniem stoi szkoła i uczniowie w procesie kształcenia.

Przykład: W jednej ze szkół analiza wyników pokazała, że uczniowie mają trudności w rozwiązywaniu zadań otwartych z matematyki oraz w rozumieniu ze słuchu w języku obcym. Dzięki wsparciu doradców przedmiotowych MODN nauczyciele mogli zaplanować działania rozwojowe w tych obszarach, a doradcy metodyczni dostarczyli im narzędzi dydaktycznych i pomysłów na skuteczne ćwiczenia oraz wsparli podczas wdrażania zaplanowanych działań.

Program rozwoju szkoły w zakresie podnoszenia efektywności kształcenia

Na podstawie rekomendacji będących wynikiem diagnozy szkoła tworzy plan działań mających na celu podniesienie efektywności kształcenia. Na tym etapie nauczyciele mają wsparcie merytoryczne doradców metodycznych. Plan działań obejmuje:

- określenie priorytetów w pracy w różnych obszarach pracy szkoły, np. organizacja procesu nauczania

i uczenia, doskonalenie nauczycieli, ocenianie, nadzór pedagogiczny itp.,

- ustalenie celów dla zespołów przedmiotowych,
- opracowanie harmonogramu działań obejmujących nauczycieli, uczniów, rodziców i pracowników szkoły w obszarach, dla których zostały ustalone priorytety,
- monitorowanie postępów realizacji planu działań w tym niezwykle istotne monitorowanie postępu uczniów, np. poprawa umiejętności rozwiązywania zadań otwartych, rozwój czytania ze zrozumieniem, ćwiczenie sprawności komunikacyjnych w języku obcym,
- ewaluację działań i korygowanie planu.

W efekcie szkoła posiada **spójny, całościowy plan rozwoju**, a nie tylko doraźne działania.

Praca zespołowa z ekspertami

Kompleksowe wspomaganie wspiera pracę zespołową nauczycieli w obrębie poszczególnych przedmiotów. Spotkania zespołów nauczycielskich z doradcami i konsultantami sprzyjają: wymianie doświadczeń i dobrych praktyk; wspólnemu opracowywaniu rozwiązań dydaktycznych; stosowaniu spójnych metod pracy; lepszemu dostosowaniu zajęć do indywidualnych potrzeb.

W efekcie nauczyciele języka polskiego, matematyki i języków obcych mogą działać w sposób bardziej skoordynowany, a uczniowie odczuwają spójność podejścia w procesie nauczania.

Efekty współpracy

Szkoły korzystające z kompleksowego wspomagania i realizujące w jego wyniku program rozwoju w zakresie podnoszenia efektywności kształcenia odnotowują wymierne korzyści: poprawę wyników egzaminacyjnych; spójność działań dydaktycznych w gronie nauczycieli; podniesienie kompetencji metodycznych i dydaktycznych kadry; wzrost motywacji i zaangażowania nauczycieli, świadome planowanie rozwoju szkoły.

Efektywność edukacji wzrasta nie tylko dzięki nowym metodom, ale także poprzez budowanie kultury współpracy i uczenia się od siebie nawzajem.

Refleksje na przyszłość

Kontakt szkoły z Mazurskim Ośrodkiem Doskonalenia Nauczycieli w Elku to nie tylko formalna współpraca, ale przede wszystkim realne wsparcie w podnoszeniu jakości kształcenia. Kompleksowe wspomaganie, prowadzone w oparciu o przepisy prawa i we współpracy z ekspertami, umożliwia wdrażanie programów podnoszących efektywność kształcenia – programów opartych na diagnozie i analizie wyników egzaminacyjnych.

Współpraca z MODN buduje w szkołach nie tylko programy rozwojowe, ale także kulturę dzielenia się doświadczeniem, która staje się fundamentem sukcesu dydaktycznego i wychowawczego, szkoła staje się miejscem rozwoju uczniów i nauczycieli.

Rosnąca rola nauczyciela w dobie sztucznej inteligencji

Sztuczna inteligencja nie wykluczy nauczyciela

Współczesna szkoła staje przed ogromnym wyzwaniem: jak odnaleźć się w świecie, w którym sztuczna inteligencja potrafi udzielać odpowiedzi, tłumaczyć zadania, a nawet przygotowywać całe lekcje. Pojawia się pytanie – czy w takim świecie nauczyciel wciąż jest potrzebny? Odpowiedź brzmi: **tak, i to bardziej niż kiedykolwiek**. Bo rola nauczyciela nie ogranicza się do przekazywania wiedzy – to przede wszystkim bycie przewodnikiem, wychowawcą i inspiratorem.

Relacja i emocje

AI może wygenerować treści, wyjaśnić zadania czy odpowiedzieć na pytania, ale nigdy nie zbuduje autentycznej więzi z uczniem. Tylko człowiek potrafi dostrzec lęk w spojrzeniu, usłyszeć radość w głosie, podać rękę, gdy ktoś się poddaje. Nauczyciel motywuje, wspiera i pociesza – daje poczucie, że uczeń nie jest sam. Tego nie zastąpi żadna technologia.

Wychowanie i wartości

Szkoła to nie tylko wiedza i sprawdziany. To także przestrzeń wychowania – uczenia się szacunku, odpowiedzialności, współpracy. Nauczyciel nie tylko przekazuje treści, ale także formuje charakter. Jest przykładem, inspiracją i przewodnikiem po świecie wartości. Algorytm, choćby najdoskonalszy, nie stanie się wzorem do naśladowania.

Elastyczność i intuicja

Uczeń to nie statystyka i nie „uśredniony profil”. Każdy ma inne tempo rozwoju, różne talenty i potrzeby. Nauczyciel potrafi to dostrzec i reagować w danej chwili – zmienić metodę, uprościć wyjaśnienie, wprowadzić zabawę, gdy klasa traci koncentrację. AI działa według schematów i danych wejściowych. Człowiek działa z sercem, intuicją i wrażliwością na sytuację.

Wspólnota i współpraca

Szkoła to nie tylko miejsce zdobywania wiedzy, ale także tworzenia wspólnoty. Uczniowie uczą się w relacjach – z nauczycielem i między sobą. To nauczyciel buduje atmosferę zaufania, uczy dialogu, prowadzi grupę, rozwiązuje konflikty i wspiera współpracę. AI może być narzędziem, ale nie stanie się liderem ani przewodnikiem wspólnoty. Nie da przywództwa.

Inspiracja i pasja

Nauczyciele zostający w pamięci na całe życie potrafią „zarazić” swoją pasją, rozbudzić ciekawość i sprawić, że

uczeń chce sięgać dalej, niż wymaga program. AI może podać odpowiedź, ale nie roznieci w sercu ucznia iskry zachwytu nad światem. Autorytet, charyzma i pasja – to cechy, których nie da się zaprogramować.

Tam, gdzie technologia nie sięga

Sztuczna inteligencja jest potężnym narzędziem i może ułatwić naukę, ale **nauczyciel jest niezastąpiony**. To on daje coś, czego żadna maszyna nie zapewni – **relację, wychowanie, intuicję, wspólnotę i inspirację**. Dlatego w erze AI rola nauczyciela nie maleje, lecz rośnie – bo to on pomaga uczniom nie tylko zdobywać wiedzę, ale stawać się mądrymi, dojrzałymi i wrażliwymi ludźmi.

Rola nauczyciela w erze sztucznej inteligencji pozostaje niezastąpiona – to on odpowiada za relację, wartości i sens edukacji. Jednak aby lepiej zrozumieć, jak technologia wpisuje się w proces nauczania, warto przypomnieć model SAMR, który porządkuje różne sposoby korzystania z narzędzi cyfrowych. Dzięki niemu łatwiej dostrzec, że na trzech pierwszych poziomach technologia nie budzi już obaw, a prawdziwe wyzwania i pytania pojawiają się dopiero w momencie redefinicji i zastosowanie sztucznej inteligencji dobitnie obrazuje, o co chodziło z redefinicją.

Technologia a obawy nauczycieli – gdzie naprawdę zaczyna się dyskusja?

Jedno z najczęściej zadawanych pytań dotyczących technologii edukacyjnych brzmi: „Czy to jest lepsze, skuteczniejsze, niż uczenie tradycyjnymi metodami?” – jak przypomina portal Edunews.pl. Odpowiedź wcale nie jest oczywista. W praktyce bowiem znajdziemy zarówno nauczycieli, którzy doskonale poradzą sobie bez nowoczesnych narzędzi, jak i takich, którzy użyją ich bardzo zachowawczo, nie wychodząc poza rolę „cyfrowej tablicy kredowej”. Na szczęście coraz więcej pedagogów traktuje technologię jako realne wsparcie – narzędzie, które wzbogaca proces uczenia się i otwiera nowe możliwości, do czego nakładają chociażby wymagania na stopnie awansu zawodowego.

Pomocą w zrozumieniu miejsca technologii w szkole jest model **SAMR** autorstwa Rubena Puentedury, wskazujący cztery poziomy integracji technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) w edukacji: *substitution* (podstawienie), *augmentation* (rozszerzenie), *modification* (modyfikacja) i *redefinition* (redefinicja).

Trzy poziomy bez obaw

W praktyce edukacyjnej trzy pierwsze poziomy – podstawienie, rozszerzenie i modyfikacja – nie budzą już poważniejszych kontrowersji. Stały się naturalnym elementem szkolnej codzienności:

- **substitution (podstawienie)** – komputer zastępuje maszynę do pisania, tablica interaktywna pełni rolę klasycznej tablicy. Nie zyskujemy wiele, ale też niczego nie tracimy.
- **augmentation (rozszerzenie)** – wprowadzamy usprawnienia, które ułatwiają życie nauczycielom i uczniom, np. szybkie testy online, automatyczne sprawdzanie wyników, błyskawiczna informacja zwrotna.
- **modification (modyfikacja)** – technologia zmienia sposób pracy, umożliwia tworzenie filmów, podcastów, prezentacji multimedialnych czy prac projektowych wymagających współpracy i kreatywności.

Na tych etapach technologia nie budzi już strachu – jest zrozumiała, praktyczna, łatwo wkomponowuje się w znane nauczycielom metody pracy.

Redefinicja – źródło dyskusji

Prawdziwe pytania i obawy pojawiają się przy ostatnim poziomie – **redefinition (redefinicja)**. To tutaj technologia nie tylko usprawnia nauczanie, lecz całkowicie je przeobraża, pozwalając realizować zadania i projekty, których wcześniej nie dało się wyobrazić.

Przykłady: tworzenie interaktywnych książek, wspólne pisanie raportów z rówieśnikami z drugiego końca świata, korzystanie z rozszerzonej rzeczywistości czy angażowanie sztucznej inteligencji do generowania pomysłów i rozwiązań. Tu uczeń wkracza w przestrzeń, gdzie granice nauczania i uczenia się nie są już wyznaczone przez fizyczne mury szkoły ani możliwości pojedynczego nauczyciela.

I właśnie to rodzi obawy. Bo redefinicja oznacza przekroczenie znanego, wejście w świat, którego nie da się w pełni przewidzieć. Szczególnie dziś, gdy rozwój sztucznej inteligencji otwiera możliwości, których nie wszyscy potrafią sobie jeszcze wyobrazić.

Kiedy technologia staje się mostem

Technologia edukacyjna na poziomach *substitution*, *augmentation* i *modification* została już oswojona – przestała budzić lęk, a coraz częściej jest doceniana jako praktyczne narzędzie pracy. Dyskusja koncentruje się na redefinicji, bo to właśnie ona przesuwaa edukację w nieznanne rejony. AI pokazuje, że szkoła może stać się przestrzenią doświadczeń i działań, które wcześniej były poza naszym horyzontem. Pytanie nie brzmi więc, czy warto korzystać z technologii, lecz jak przygotować się na jej potencjał, którego jeszcze w pełni nie znamy.

nauczycielka języka polskiego, właścicielka „ABC Akademii Przedszkolaka. Niepublicznego Przedszkola Językowego” oraz „Szkoły Języków Obcych. Potapczyk” w Elku.

Koniec lata

Jeszcze się lato słońcem skrzy,
jeszcze nas tuli ciepłym wiatrem,
lecz gdzieś już w sercu lekko drży,
przecucie, że niedługo zgaśnie.

Zanim ostatnie tchnienie wyda,
rozkaże chmurom deszczem płakać,
w mgliste zasłony słońce schwyta,
porannym chłodem zacznie drapać.

Zatańczy z liśćmi, zawiruje,
poskraca dni, wydłuży noce,
klucze żurawi namaluje,
w tańcu z jesienią się zjednoczy.

A my na taniec ten skazani
chwytamy w dłonie resztki ciepła,
by w długie, chłodne dni i noce
krew w naszych żyłach nie zakrzepła.

Cukier i sól

I cukier i sól
I słońce i deszcz
I uśmiech i ból
Biedronka i kleszcz.

I radość i gniew
I upał i mróz
I niechęć i zew
I połysk i kurz.

I cisza i gwar
I wolność i strach
Porażka i dar
I diament we łzach.

Tak właśnie smakuje
to życie co dnia
I gorycz i słodycz
I ty i ja.

Gdy słowa milkną...

Ze słów co w ciszy między nami
może ochronny szal utkamy
i otulimy się tym szalem
i nie będziemy mówić wcale.

Bo czasem cisza niesie więcej,
niżby się mogło w eter rzucić,
cisza rozbrzmiewa twardą prawdą,
nie ma potrzeby jej zakłócać.

Z ciszy snuć nieć porozumienia,
nierozzerwalną, mocną, trwałą,
wzniesć wieżę trudną do zburzenia,
choćby się różnie w życiu działo.

I w ciszy trwać, choć usta drgają,
w niej szukać siły i schronienia.
Niekiedy słowa bardzo ranią
i mają wielką moc niszczenia.

W rytmie nastrojów

Bywam czasem jak gradowa chmura,
co przysłania horyzont, ciężka i ponura.

Innym razem jak ten słowik słodki,
co miodowym głosem wyśpiewuje plotki.

Niekiedy bywam jak domowy kot,
co na kanapie leży niechętny do psot.

Potrafię zabłysnąć jak to słońce jasne
a potem w jednej chwili spaść się i zgasnąć.

W duszy mej senna cicha woda,
potem wiatr, wichur, sztorm i niepogoda.

Taka jestem zmienna i taka niestała,
raz odważna niezwykle a czasem nieśmiała.

Taka jestem niestała, taka jestem zmienna,
raz jak chleb razowy, raz jak bułka pszenna.

Milion gwiazd

Stare lustro zakurzone
gdzieś na strychu kończy życie,
nikt nie zerka w jego stronę.
Jakie może dać odbicie?

Mnie ciekawość jednak wzięła,
stare, ale kryształowe,
więc na palce aż się wspierałam.
Czy to lustro coś mi powie?

Obraz nie jest doskonały,
gęstwa rys go dziwnie kruszy,
ale prócz odbicia ciała
widać też zarysy duszy.

W kryształowym starym lustrze
skrzy się w duszy milion gwiazd,
każda gwiazda to marzenie,
które kiedyś wyśmiał świat

Zwykle lustro nie pokaże
tego, co gdzieś w środku gra,
nie odczyta dawnych pragnień,
prawdy tylko skrawek zna.

Trzeba głębiej sięgnąć w siebie,
dotrzeć wzrokiem aż dna,
aż się głuchy głos odezwie,
zdradzi, co przykryła rdza.

Bez skreśleń

Byłam wodą, co obmywa z potu skronie,
byłam ciszą, która o nic nie pytała
i z ciężarem swego życia w moich dłoniach
tkwiłam w miejscu jak mchem porośnięta skała.

W mgłę przecucia o jaśniejszej stronie mocy,
w troskach, które były lustrem mojej duszy,
w śnie porwanym, ciężko śnionym każdej nocy
wzrosła siła, co się łatwo nie da skruszyć.

Już nie pragnę szukać odbić w cudzych oczach,
nie buduję z niepokoju grubych murów,
nie przemykam z własną prawdą po uboczach
i pozbywam krępujących ruchy sznurów.

I z tą siłą jasną jak poranek, cichą
rzucam światło swojej prawdy w pustą przestrzeń,
by nie karmić się już czyjąś prawdą lichą,
by się stworzyć doskonałą i bez skreśleń.

Naila Veris

Ogłoszenie Adama

Miał boski Adam żebro na zbyciu,
Dał ogłoszenie dość pilne w necie.
Za zwykłe żebro, kawalek kości
Chciał dostać Ewę pierwszej jakości.
Jest taka Ewa, piękna i wiotka
I cud charakter jak głosi plotka.
Kiedy ten anons w necie czytała,
Zakłęła szpetnie: Takiego wała!
Niech się ten Adam bardziej postara,
W przeciwnym razie ode mnie wara!
Zdziwił się Adam: Jak to? Dlaczego?
I odtąd leczy raz kaca, raz ego.

Metamorfoza

Współczesna Ewa tworzy się sama,
by nie być formą żebra Adama,
chce pisać własny scenariusz życia,
chce warzyć swoje piwo do picia.
Nie pragnie księcia ze słodkiej bajki,
by tkwić u jego boku jak lalka,
zna swoją wartość, kreśli granice,
wybiera spodnie zamiast spódnicy.
Dla niej nie problem: wolno?, czy trzeba?
sama wie dobrze, jak sięgnąć nieba,
nie szuka zbawcy w przyciężkiej zbroi,
z błędów swych umie siły podwoić.
Nie jest już cieniem, lecz światłem jasnym
rozprasza mroki, świat czyni własnym,
nie czeka braw, szanuje ciszę,
serce jej mówi, co chce usłyszeć.
Czasem w jej życiu bywa jak w raj, u
czasem się gubi na dróg rozstaju,
ale nie będzie losu igraszką,
przekuje w sukces gorzką porażkę.
Drzemie w niej siła pradawnych bogiń,
co się zmieniają raz w wiatr, raz w ogień,
lecz dzisiaj Ewa to nie legenda,
to żywy płomień, co świat napędza.

Metamorfoza – czyli co się stało z Ewą
po wygnaniu z raju. Podczas wędrówki po
świecie zrozumiała, że nie chce już być ani
czyimś żebrem, ani ozdobą. Nie czeka już
na księcia na białym koniu (gdzie trzymać
konia?) Bierze sprawy w swoje ręce, zakła-
da spodnie, warzy własne piwo i sama
pisze scenariusz swojego życia. Oczywiście
czasem się potknie albo zapomni, gdzie
położyła klucze, ale jedno jest pewne:
współczesna Ewa to kobieta, która wie,
czego chce – nawet jeśli czasem musi sobie
to najpierw wygooglować.

Pod diamentowym niebem

Na granatowym nieba łonie
tysiące migających gwiazd,
niebo tym żarem gwiazdnym płonie,
lecz nie dostrzega tego świat.
Świat pograżony jest w pogoni,
przed własnym cieniem umknąć chce,
a miasto w błyskach światła tonie,
nie widać nieba, gwiazd też nie.

Ale ty w niebo spójrz, kochanie,
tam gwiazda spada w czarną toń,
pomyśl marzenie, niech się stanie,
chwyc w swoją rękę moją dłoń.

Niech świat się spieszy, gubiąc sens,
niech gna bez tchu w neonów blask,
ja spojrzę w niebo, stworzę wiersz
z dusz naszych szeptów w rytmie gwiazd.

Wiersz z ciepła dłoni, z iskieł spojrzeń,
nie trzeba szukać wielkich słów,
wystarczy czułość w każdym geście,
w noc diamentową jak ze snu.

Szmira z telewizora

Dziś znów otwierasz to okienko,
znów patrzysz na to tv-denko.
Jak co dzień leci marna sztuka,
marni aktorzy po warunkach
grają swe role bez polotu
przy dźwiękach własnego jazgotu.

Już czas, już pora,
szmira z telewizora
przyciąga nas, pochłania nas,
kradnie nam czas.

I okradzeni, pozbawieni
własnego zdania, własnej myśli,
wrogo do siebie nastawieni
tkwimy w objęciach tej iluzji,
w wykreowanym dla nas świecie,
łykając wszystkie tv-śmieci.

Już czas, już pora,
szmira z telewizora
przyciąga nas, pochłania nas,
kradnie nam czas.

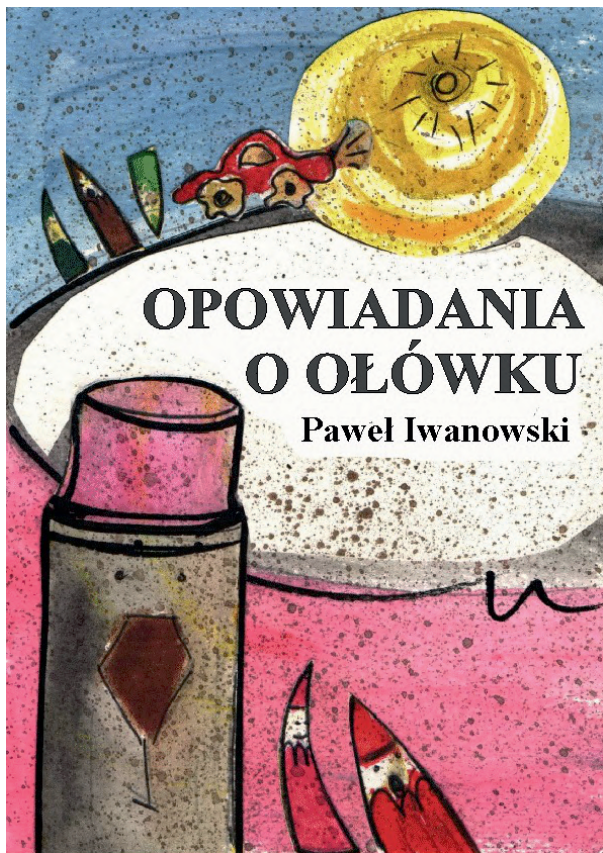
A gdyby tak odłączyć głowę,
skrócić ten czas choć o połowę,
we własnej głębi się zanurzyć,
swoim, nie cudzym, życiem pożyć,
zajrzeć wieczorem do sąsiada,
o czymś przyjemnym z nim pogadać.

Już czas, już pora,
niech zniknie świat z telewizora,
niech wciągnie nas, pochłonie nas
nasz własny odzyskany czas.

Naila Veris

Paweł Iwanowski

ilustracje **Emilia Tabak-Sulewska**

Ołówek ma problem

Tego dnia ołówkowi nic się nie udawało. W narysowanym domu ściany wychodziły krzywe, koła w samochodzie były koślawe a drzewa wyglądały, jakby silny wiatr je przyginał do ziemi. „Nic mi dzisiaj nie wychodzi” – pomyślał ołówek.

– Jestem do niczego – powiedział i wskoczył sam do pudełka.

Schowal się i zatrzasnął wieczko. Kredki zauważyły, że ołówka nie ma na biurku i zaczęły go szukać.

– Ołówku, gdzie jesteś? – wołały coraz głośniej.

Wszędzie szukały, aż dostrzegły pudełko.

– Ołówku, jesteś tam? – Zapukwały.

– Nie ma mnie w środku pudełka – odpowiedział ołówek. – Jestem do niczego, nic mi się nie udaje – dodał ołówek i zamknął się na kolejny klucz.

Kredki bardzo się zasmuciły. Zrobiło im się żal ołówka. Radziły, jak mu pomóc.

Jedna z kredek zapukała do pudełka z przybarami kreślarskimi:

– Hej, może wy nam pomożecie?

Z pudełka wyszły linijka, ekierka i cyrkiel:

– Co się stało? Jaki problem?

Kredki opowiedziały o ołówku. Przyrządy kreślarskie zapukwały do pudełka ołówka.

– Chętnie ci pomożemy. Co chcesz narysować? – Położyły się na papierze.

Ołówek, na początku z obawą, a później coraz chętniej, z pomocą przyrządów kreślarskich, zaczął rysować. Najpierw z pomocą linijki narysował linię prostą i strzeliste drzewo, potem razem z ekierką narysował dom, który miał proste ściany a cyrkiel pomógł mu narysować koła w samochodzie, które kręciły się równo po drodze na obrazku.

Gdy ołówek skończył rysowanie, zrozumiał, że mógł narysować wszystkie figury i kształty z pomocą przyrządów kreślarskich.

– Razem możemy narysować wszystko – ucieszyły się ołówek, kredki i przyrządy kreślarskie.

Odtąd ołówek, gdy miał problem, prosił o pomoc swoich przyjaciół.

Pytania do dziecka:

– Jaki problem miał ołówek?

– Co zrobił ołówek, gdy miał problem?

– Jaką pomoc uzyskał ołówek?

– Jak należy postąpić, gdy coś się nie udaje?

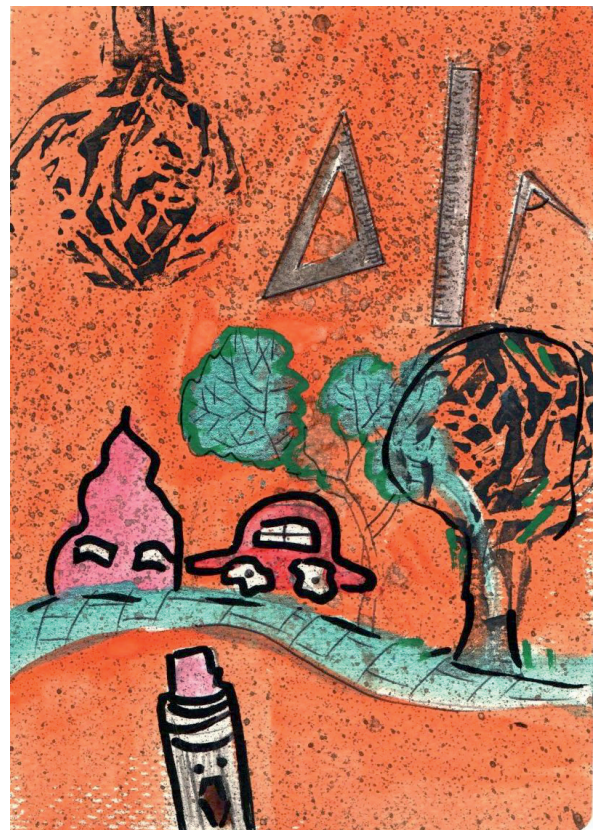
Morał:

Każdy ma czasem trudne chwile.

Nie można „zamykać się” z problemem, warto z kimś porozmawiać.

Zawsze znajdzie się ktoś, kto potrafi problem rozwiązać.

Z pomocą przyjaciół rozwiążemy różne problemy.

potwierdzonej akredytacją i zadowoleniem nauczycieli

Posiadanie akredytacji przez ośrodek doskonalenia nauczycieli ma bardzo istotne znaczenie zarówno dla samej instytucji, jak i dla nauczycieli korzystających z jej oferty. Nie zawsze ktoś uwierzy na słowo – czasem trzeba podzielić się certyfikatem, który potwierdza rzetelność, jakość i profesjonalizm podejmowanych działań. Akredytacja przyznana przez Warmińsko-Mazurskiego Kuratora Oświaty to nie tylko formalne wyróżnienie, lecz przede wszystkim gwarancja jakości i wiarygodności wobec nauczycieli korzystających z oferty Mazurskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Elku prowadzonego przez Powiat bElcki.

Gwarancja wysokiej jakości szkoleń

Akredytacja oznacza pewność, że nauczyciel bierze udział w formach doskonalenia zawodowego spełniających określone przez państwo standardy jakości, ponieważ programy szkoleń są weryfikowane pod kątem aktualności, adekwatności do potrzeb oświaty, kwalifikacji kadry prowadzącej oraz efektów kształcenia. Dzięki temu każdy uczestnik ma gwarancję, że czas poświęcony na rozwój zawodowy przynosi realne efekty i przekłada się na jakość pracy w szkole.

Pewność uznania w awansie zawodowym

Akredytacja ma dla nauczyciela znaczenie praktyczne – udział w szkoleniach organizowanych przez akredytowany ośrodek może być formalnie uznany w procesie awansu zawodowego. Nauczyciel, planując swój rozwój, ma pewność, że dokumentacja potwierdzająca uczestnictwo w takich formach doskonalenia zostanie uwzględniona przez organy nadzoru pedagogicznego. To daje poczucie bezpieczeństwa i porządkuje ścieżkę rozwoju zawodowego nauczyciela.

Zaufanie do organizatora szkoleń

Nauczyciel, wybierając szkolenie w ośrodku posiadającym akredytację, może mieć pełne zaufanie do jakości

i rzetelności organizatora. Akredytacja przyznana przez kuratora oświaty to dowód, że ośrodek działa zgodnie z wysokimi standardami etycznymi i merytorycznymi. Dzięki temu uczestnicy szkoleń mogą koncentrować się na nauce i rozwoju, mając pewność, że korzystają z oferty sprawdzonej instytucji.

Dostęp do atrakcyjnej i dofinansowanej oferty

Posiadanie akredytacji umożliwia ośrodkowi udział w projektach finansowanych ze środków publicznych – krajowych lub europejskich. Dla nauczyciela oznacza to realne korzyści: możliwość uczestnictwa w szkoleniach bezpłatnych lub dofinansowanych, w programach grantowych oraz projektach rozwojowych skierowanych do kadry oświatowej. To szansa na poszerzanie kompetencji bez obciążenia finansowego.

Stałe podnoszenie jakości i odpowiadanie na potrzeby nauczycieli

Akredytacja zobowiązuje ośrodek do nieustannego doskonalenia swojej oferty, monitorowania potrzeb nauczycieli i ewaluacji działań. W praktyce oznacza to, że oferta szkoleń jest tworzona w oparciu o rzeczywiste oczekiwania środowiska oświatowego. Nauczyciel może więc liczyć na zajęcia dostosowane do wyzwań współczesnej edukacji, prowadzone w sposób nowoczesny, inspirujący i praktyczny.

Refleksja na przyszłość

Akredytacja to nie tylko dokument – to zobowiązanie wobec nauczycieli. Dla nich jest gwarancją jakości, uznania i realnego wsparcia w rozwoju zawodowym. Dla naszego ośrodka to potwierdzenie, że podążamy właściwą drogą, budując przestrzeń, w której nauczyciele z regionu mogą rozwijać swoje kompetencje z pełnym zaufaniem i poczuciem, że inwestują w wartościową przyszłość edukacji.

Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Ełku

www.modn.elk.pl

PARTNER W CODZIENNEJ PRACY

Blisko nauczyciela

Tutaj znajdziesz wsparcie i inspiracje do prowadzenia lekcji oraz rozwoju zawodowego. Nie jesteś sam w swojej misji edukacyjnej

Konsultacje indywidualne

Rozmowy z doradcą metodycznym dostosowane do Twoich potrzeb - praktyczne rady, nowe pomysły i wsparcie w codziennych wyzwaniach

Obserwacje lekcji

Zyskaj spojrzenie eksperta na swoje zajęcia i odkryj sposoby na jeszcze ciekawsze lekcje

Szkolenia i kursy

Krótki warsztat czy dłuższy kurs kwalifikacyjny - rozwijaj kompetencje, zdobywaj nowe uprawnienia i pewność siebie

Sieci współpracy

Wymieniaj doświadczenia z innymi nauczycielami, czerp inspiracje i dziel się sprawdzonymi metodami

Materiały i poradniki

Gotowe scenariusze, e-zasoby, poradniki i czasopismo PUBLIKATOR - praktyczne wsparcie na co dzień

Dlaczego warto? Razem z MODN rozwijasz swoje umiejętności warsztatowe, budujesz pewność siebie i odkrywasz inspiracje do pracy z uczniami. Tutaj zawsze znajdujesz wsparcie i dobre słowo